

Uchwała nr 35/2014
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 19 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli,
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2013

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1113 i z 2013 r. poz. 1646), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

przyjmuje

sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2013, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus

Sprawozdanie

z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli,
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za rok 2013

Ramowy plan pracy wraz z planem kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (zwanej dalej Izbą) na rok 2013 Kolegium Izby przyjęło uchwałą nr 78/2012 z dnia 19 grudnia 2012 roku. Niniejsze sprawozdanie z jego wykonania, opracowane zgodnie z dyspozycją § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), Kolegium Izby przyjmuje, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1113 i z 2013 r. poz. 1646) — zwanej dalej ustawą o r.i.o.

I. Zadania w zakresie nadzoru

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.

Działalność nadzorcza Izby, zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., obejmowała w 2013 r. uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy 196 jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.), 12 związków międzygminnych i 1 związku powiatów, w sprawie:

- procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- budżetu i jego zmian,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu oraz udzielania pożyczek i poręczeń,
- zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu,
- podatków i opłat lokalnych, w tym opłaty za gospodarowanie odpadami,
- absolutorium,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Z dniem 1 stycznia 2013 r. miastu Wałbrzych został przywrócony status miasta na prawach powiatu, a z dniem 5 kwietnia 2013 r. został zarejestrowany Związek Powiatów Województwa Dolnośląskiego z siedzibą w Głogowie.

W roku 2013 Kolegium Izby w toku 25 posiedzeń zbadało **10 173 uchwały i zarządzenia**, podjęte przez organy nadzorowanych jednostek (dalej j.s.t.), z tego 6100 (60,0%) stanowiły uchwały podjęte przez organy stanowiące, a 4073 (40,0%) — uchwały i zarządzenia podjęte i wydane przez organy wykonawcze j.s.t.

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w latach 2011–2013

Wyszczególnienie	Liczba jednostek		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2013	%	2011	%	2012	%	2013	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem, z tego:	209	100	10 343	100	9 524	100	10 173	100	92,1	106,8
Zespół Wrocław	74	35,4	3 974	38,4	3 626	38,1	3 707	36,4	91,2	102,2
ZZ Jelenia Góra	49	23,4	2 324	22,5	2 156	22,6	2 216	21,8	92,8	102,8
ZZ Legnica	46	22,0	2 288	22,1	2 124	22,3	2 240	22,0	92,8	105,5
ZZ Wałbrzych	40	19,2	1 757	17,0	1 618	17,0	2 010	19,8	92,1	124,2

Uchwał i zarządzeń organów j.s.t. zbadano w 2013 r. o 649 więcej niż w 2012 r., z tego o 713 więcej uchwał organów stanowiących i o 64 mniej uchwał i zarządzeń organów wykonawczych (o 88 mniej w sprawie zmian budżetu, a o 31 więcej w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej), co pozostawało w bezpośrednim związku ze zmianą stanu prawnego, w szczególności ze zmianą ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach — wprowadzoną ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 152, poz. 897) — oraz ze zmianą ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych — wprowadzoną ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456), którą dokonano m.in. zmian w zakresie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t.

Wyniki badania nadzorczego w 2013 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. wskazują na zwiększenie liczby zbadanych (o 713 więcej niż w 2012 r.) uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o, będące efektem zbadania 843 uchwał organów stanowiących gmin i ich związków w sprawach dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi — wobec uznania przez organy państwowe i sądy administracyjne właściwości rzeczowej regionalnych izb obrachunkowych w tym zakresie. Większa liczba zbadanych (o 38 więcej) dotyczy też uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej j.s.t.

Zmniejszenie liczby zbadanych, podobnie jak w roku poprzednim, dotyczyło uchwał i rozporządzeń organów j.s.t. w sprawie zmian budżetu, których w 2013 r. zbadano 5465, tj. o 106 mniej niż w 2012 r. i o 512 mniej niż w 2011 roku. Liczba zbadanych wskazuje, że wielkości określone w przyjętych na rok 2013 uchwałach budżetowych w trakcie roku budżetowego zmieniane były więcej niż 26 razy.

Do Zespołu w siedzibie Izby (według liczby zbadanych przez Kolegium w 2013 r.) przekazano 3707 uchwał i zarządzeń organów j.s.t. (o 81 więcej niż w 2012 r.), a do Zespołów Zamiejscowych Izby (ZZ) przekazano łącznie 6466 uchwał i zarządzeń (o 568 więcej niż w 2012 r.), z tego do ZZ w Jeleniej Górze przekazano ich o 60 więcej, do ZZ w Legnicy o 116 więcej, do ZZ w Wałbrzychu o 392 więcej niż w 2012 roku.

Zarządzeniem Prezesa Izby (nr 15/13 z dnia 30 września 2013 r. i nr 16/13 z dnia 9 października 2013 r.) została określona właściwość miejscowa zespołów Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, której wynikiem było przesunięcie, z dniem 20 października 2013 r., 4 jednostek Powiatu dzierżoniowskiego (2 gmin, 1 powiatu i 1 związku międzygminnego) z Zespołu w siedzibie Izby do ZZ w Wałbrzychu. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie w zauważalnym zwiększeniu liczby uchwał i zarządzeń j.s.t. przekazanych do ZZ w Wałbrzychu w 2013 roku.

Wyniki badania nadzorczego obejmują 2 uchwały utworzonego w 2013 r. Związku Powiatów Województwa Dolnośląskiego z siedzibą w Głogowie, podjęte 8 listopada 2013 r., w tym w sprawie budżetu Związku na rok 2013.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2011–2013

Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał i zarządzeń			Struktura (%)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	10 343	9 524	10 173	100,0	100,0	100,0
1) bez naruszenia prawa	9 853	9 277	9 825	95,26	97,41	96,58
2) z naruszeniem prawa, z tego:	490	247	348	4,74	2,59	3,42
a) z nieistotnym naruszeniem	404	196	251	3,91	2,06	2,46
b) wszczęte postępowanie umorzono	11	4	4	0,11	0,04	0,04
c) uznano za nieważne, z tego:	70	33	78	0,68	0,35	0,77
– w części	28	13	48	0,27	0,14	0,47
– w całości	42	20	30	0,41	0,21	0,30
d) niezgodność z prawem	5	14	15	0,05	0,15	0,15

W roku 2013 Kolegium Izby uznało 9825 uchwał i zarządzeń organów j.s.t. za podjęte (wydane) bez naruszenia prawa, co stanowiło 96,58% spośród 10 173 zbadanych (w 2012 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 9277, co stanowiło 97,41% zbadanych).

W odniesieniu do 348 (3,42%) zbadanych uchwał i zarządzeń stwierdzono ich podjęcie (wydanie) z naruszeniem prawa (w 2012 r. dotyczyło 2,59% zbadanych), z tego:

- 1) w 251 uchwałach i zarządzeniach (2,46% zbadanych) — stwierdzono nieistotne naruszenia prawa (w 2012 r. dotyczyło 2,06% zbadanych);
- 2) w 4 przypadkach wszczęte postępowanie — w sprawie uznania uchwały budżetowej (uchwały zmieniającej budżet) organu stanowiącego za nieważną — umorzono, wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwany organ (w 2012 r. umorzenie dotyczyło również 4 postępowań);
- 3) 78 uchwał i zarządzeń uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność, z tego:
 - 48 uznano za nieważne w części (46 uchwał i 2 zarządzenia), co stanowiło 0,47% zbadanych (w 2012 r. za nieważne w części uznano 13 uchwał i zarządzeń),
 - 30 uznano za nieważne w całości, co stanowiło 0,30% zbadanych (w 2012 r. za nieważne w całości uznano 20 uchwał);
- 4) w 15 przypadkach stwierdzono niezgodność z prawem (4 uchwał i 11 zarządzeń), podjętych w sprawie zmian budżetu na rok 2012 — bez orzekania ich nieważności, wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej na rok 2012 z dniem 31 grudnia 2012 r. (w 2012 r. dotyczyło to 14 przypadków).

Wyniki badania nadzorczego wskazują na utrzymanie się w 2013 r. wysokiego udziału (96,58% zbadanych) uchwał i zarządzeń organów j.s.t. uznanych przez Kolegium Izby za podjęte bez naruszenia prawa. Stwierdzenie istotnego naruszenia prawa w uchwałach, skutkujące uznaniem ich za nieważne, dotyczyło 0,77% zbadanych uchwał i zarządzeń (w 2012 r. dotyczyło 0,35% zbadanych). O wzroście udziału uchwał uznanych za nieważne zdecydowały wyniki badania uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gdzie wśród 843 zbadanych 40 uznano za nieważne (31 w części, 9 w całości).

Jednocześnie zauważa się, że wyniki badania w 2013 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. podjętych w sprawie budżetu i jego zmian oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian (ustalone łącznie) przy porównaniu do wyników badania z roku poprzedniego wskazują na wzrost udziału uznanych przez Kolegium za podjęte bez naruszenia prawa (wzrost o 0,15 pkt proc.). I tak, w 2013 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 7047 spośród 7235, co stanowiło 97,4% zbadanych, podczas gdy w 2012 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 7104 spośród 7305, co stanowiło 97,2% uchwał i zarządzeń zbadanych w tych sprawach w 2012 roku.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń według kategorii jednostek

Wyszczególnienie	Liczba uchwał i zarządzeń		%	Wyniki badania nadzorczego w 2013 r.							
	2012	2013		3:2	bez naruszenia prawa	z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			postępowanie umorzono	inne
							razem (8+9)	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ogółem, z tego:	9 524	10 173	106,8	9825	251	78	48	30	4	15	
– gminy	7 804	8 433	108,1	8127	223	68	45	23	3	12	
– powiaty	1 111	1 065	95,8	1031	24	7	1	6	1	2	
– miasta na prawach powiatu	303	346	114,1	342	1	2	1	1	0	1	
– województwo samorządowe	176	162	92,0	162	0	0	0	0	0	0	
– związki międzygminne	130	165	126,9	161	3	1	1	0	0	0	
– związek powiatów	0	2	x	2	0	0	0	0	0	0	

Wyniki badania nadzorczego 10 173 uchwał i zarządzeń organów j.s.t., według kategorii jednostek, wskazują, że w roku 2013:

- podjęte i wydane przez organy 165 gmin — stanowiły 82,9% zbadanych (w 2012 r. podjęte przez organy 166 gmin stanowiły 81,9% zbadanych),

- podjęte przez organy 26 powiatów — stanowiły 10,5% zbadanych (w 2012 r. stanowiły 11,7%),
- podjęte i wydane przez organy 4 miast na prawach powiatu — stanowiły 3,4% zbadanych (w 2012 r. podjęte przez organy 3 miast stanowiły 3,2% zbadanych),
- podjęte przez organy województwa samorządowego — stanowiły 1,6% zbadanych (w 2012 r. stanowiły 1,8%),
- podjęte przez organy 12 związków gminnych i 1 związku powiatów — stanowiły 1,6% zbadanych (w 2012 r. stanowiły 1,4%).

Porównanie zbadanych w roku 2013 uchwał i zarządzeń organów j.s.t. według kategorii jednostek, do analogicznych z roku poprzedniego, wskazuje na wzrost liczby podjętych przez organy gmin (o 629 więcej), podjętych przez organy miast na prawach powiatu (o 43 więcej) oraz organy związków międzygminnych (więcej o 35), co pozostaje w związku z badaniem podjętych przez te samorzady uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ponadto na wyniki porównań rok do rok oddziałuje zmiana statusu Miasta Wałbrzych (w 2013 r. w kategorii miasta na prawach powiatu, a w 2012 r. w kategorii gminy).

Kolegium uznało za podjęte bez naruszenia prawa wszystkie spośród 162 zbadanych w 2013 r. uchwał organów województwa samorządowego. Udział uznanych za podjęte bez naruszenia prawa spośród podjętych przez jednostki samorządu lokalnego i zbadanych w 2013 r. wyniósł:

- gminy — 96,4% spośród 8433 zbadanych (w 2012 r. 97,3%),
- powiaty — 96,8% spośród 1065 zbadanych (w 2012 r. 96,9%),
- miasta na prawach powiatu — 98,8% spośród 348 zbadanych (w 2012 r. 99,3%),
- związki międzygminne — 97,6% spośród 165 zbadanych (w 2012 r. 97,7%).
- związek powiatów — 100% spośród 2 zbadanych (utworzony w 2013 r.).

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów j.s.t. w 2013 r. przy porównaniu do roku poprzedniego wskazują na spadek udziału uznanych za zgodne z prawem, tak w odniesieniu do podjętych przez organy gmin, jak i miast na prawach powiatu, co pozostaje w związku z badaniem uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Wyniki badania w 2013 r. uchwał i zarządzeń według rodzaju spraw i kategorii jednostek przedstawiono w zestawieniach nr 1 i nr 2 załączonych do sprawozdania.

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń według rodzaju spraw w latach 2012 i 2013

Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2012		2013		Dynamika % (4:2)
	liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, z tego w sprawie:	9 524	100	10 173	100	106,8
a) procedury uchwalania budżetu i jego zmian	22	0,2	13	0,1	59,1
b) budżetu	208	2,2	206	2,0	99,0
c) zmiany budżetu	5 571	58,5	5 467	53,7	98,1
d) wieloletniej prognozy finansowej	209	2,2	207	2,0	99,0
e) zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 317	13,8	1 355	13,3	102,9
f) absolutorium	199	2,1	202	2,0	101,5
g) zaciągania zobowiązań oraz udzielania pożyczek	339	3,6	329	3,3	97,1
h) zasad i zakresu przyznawania dotacji	214	2,3	201	2,0	93,9
i) podatków i opłat lokalnych	697	7,3	1 410	13,9	202,3
j) zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji	2	0,0	1	0,0	50,0
k) pozostałe uchwały i zarządzenia	746	7,8	782	7,7	104,8

W roku 2013 badaniem zostały objęte wszystkie przekazane do nadzoru Izby uchwały i zarządzenia, podjęte przez organy dolnośląskich j.s.t. w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., do których zaliczono także uchwały podjęte przez rady gmin na podstawie art. 6j, 6k, 6l i 6n ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399), zwanej dalej „u.p.cz.”.

Podobnie jak w latach poprzednich, nadzorem objęto także uchwały niewskazane wprost w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., dotyczące określenia ram prawnych gospodarowania środkami publicznymi, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646), zwanej dalej „u.f.p.”. Dotyczy to m.in. zbadanych w 2013 r. uchwał w sprawie:

- zatwierdzenia i przyjęcia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu,
- zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze,
- wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- udzielania pomocy finansowej innym j.s.t.,
- wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty,
- wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, podejmowanych na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241).

Zestawienie wyników zbadanych uchwał według rodzaju spraw pozwala zauważyć, że podstawowy przedmiot badania w 2013 r. stanowiły podjęte przez organy j.s.t. uchwały i zarządzenia w sprawach budżetu i jego zmian oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian, których łącznie zbadano 7235, co stanowiło 71,1% zbadanych (w 2012 r. zbadano 7305, co stanowiło 76,7% zbadanych). To wskazuje, że badanie uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 7 ustawy o r.i.o. nie zadecydowało o zauważalnym wzroście (o 6,8%) liczby uchwał i zarządzeń zbadanych w 2013 roku.

O wzroście liczby uchwał zbadanych w 2013 r. zadecydowało przekazanie do nadzoru Izby uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które rady gmin zobowiązane były podjąć do końca 2012 roku. Uznanie przez sądy administracyjne właściwości rzeczowej regionalnych izb obrachunkowych, w tym jako sprawy, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o., spowodowało rewizję stanowisk organów państwa, czego skutkiem było przekazanie przez Wojewodę Dolnośląskiego 477 uchwał rad gmin województwa dolnośląskiego podjętych na podstawie art. 6j, 6k, 6l i 6n u.p.cz. (za pismem z dnia 22 lutego 2013 r. nr NK-N.40.21.2012.MF).

A. *Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.)*

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **13 uchwał** organów j.s.t. w sprawie procedury uchwalania budżetu i jego zmian, w tym uchwałę Związku Powiatów Województwa Dolnośląskiego — uznając wszystkie za podjęte bez naruszenia prawa, co pozostaje w bezpośrednim związku z brakiem zmiany stanu prawnego i orzecznictwa w tym zakresie.

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 22 uchwały, z których 21 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa.

B. *Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)*

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **206 uchwał** budżetowych na rok 2013, podjętych przez organy stanowiące 163 gmin, 25 powiatów, 4 miast na prawach powiatu, województwa samorządowego, 12 związków międzygminnych i 1 związek powiatów (podjętą 8 listopada 2013 r.).

Uchwały budżetowej na rok 2013 nie podjęły Rada Miejska w Przemkowie i Rada Powiatu Jaworskiego.

W wyniku badania uchwał budżetowych na rok 2013 Kolegium uznało:

- 1) 196 uchwał, tj. 95,1% zbadanych (w 2012 r. 86,1% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa, w tym 154 spośród 163 podjętych przez rady gmin,
- 2) 9 uchwał, tj. 4,4% zbadanych (w 2012 r. 12,5% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, w tym 8 podjętych przez rady gmin,
- 3) 1 przypadek podjęcia uchwały budżetowej z istotnym naruszeniem prawa — za wypełniający przesłankę umorzenia postępowania w sprawie uznania jej za nieważną, wobec usunięcia przez wezwany organ (Radę Miejską w Miliczu) nieprawidłowości wskazanych przez Kolegium.

Umorzenie postępowania nadzorczego w sprawie uznania uchwały budżetowej na rok 2013 za nieważną w części (wszczętego uchwałą Kolegium nr 17/2013) nastąpiło w wyniku usunięcia przez wezwany organ nieprawidłowości, polegających na niezachowaniu spójności części normatywnej uchwały z załącznikiem nr 2 pn. „Wydatki budżetu Gminy Milicz na 2013 r. w układzie działów, rozdziałów i paragrafów” w zakresie wysokości planowanych wydatków — co stanowiło naruszenie art. 212 ust. 1 i art. 236 ust. 3 u.f.p. — oraz polegających na zaplanowaniu wydatków w pasie drogi krajowej — co stanowiło naruszenie art. 216 ust. 2 u.f.p. w związku z art. 2a ust. 1 i art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o drogach publicznych oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (umorzenie postępowania nastąpiło uchwałą Kolegium Izby nr 28/2013).

Nieistotne naruszenia prawa (nieprawidłowości nieskutkujące stwierdzeniem nieważności uchwały), wskazane w odniesieniu do 9 uchwał budżetowych na rok 2013, dotyczyły:

- nieprawidłowego ustalenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o którym mowa w art. 212 ust. 1 pkt 6 u.f.p., w tym w związku z ustaleniem limitów powyżej planowanych kwot przychodów z tych tytułów lub z niezachowaniem celów zaciągania zobowiązań finansowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 u.f.p. (4 przypadki),
- niezachowania spójności danych przedstawionych w zestawieniach tabelarycznych i w załącznikach do uchwały z kwotami określonymi w części normatywnej uchwały w zakresie planowanych kwot wydatków, w tym niezachowania wewnętrznej spójności danych w zestawieniu planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu j.s.t., o którym mowa w art. 214 pkt 1 i art. 215 u.f.p. (5 przypadków).

Dla porównania — w 2012 r. Kolegium zbadało 208 uchwał budżetowych, w tym 1 podjętą na rok 2013 (Bierutów), z których 179 uznało za podjęte bez naruszenia prawa, 26 — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, 1 — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa (uchwała budżetowa gminy Milicz), a w 2 przypadkach wszczęte postępowanie zostało umorzone, wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy w sposób i w terminie wskazanym przez Kolegium.

C. *Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)*

Badaniem nadzorczym w 2013 r. Kolegium Izby objęło **5467 uchwał i zarządzeń** zmieniających samorządowe budżety (o 104 mniej niż w 2012 r.), z tego 1824 uchwały organów stanowiących i 3643 uchwały i zarządzenia organów wykonawczych, uznając:

- 1) 5402 uchwały i zarządzenia — za podjęte bez naruszenia prawa, co stanowiło 98,8% zbadanych (w 2012 r. dotyczyło 98,6% zbadanych), w tym 4354 (98,7%) spośród 4412 podjętych przez organy gmin i 693 (99,1%) spośród 699 podjętych przez organy powiatów,
- 2) 44 uchwały i zarządzenia — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, co stanowiło 0,8% zbadanych (w 2012 r. dotyczyło 1,1% zbadanych),
- 3) w 3 przypadkach — wypełnienie przesłanek umorzenia postępowania, wszczętego w odniesieniu do uchwał organów stanowiących podjętych z naruszeniem prawa — wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy w trybie określonym w art. 12 ust. 1 ustawy o r.i.o. (w 2012 r. umorzenie dotyczyło 2 przypadków),
- 4) 14 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu na rok 2012 — za niezgodne z prawem, bez orzekania o ich nieważności w związku z utratą mocy obowiązującej uchwały budżetowej na rok 2012 z dniem 31 grudnia 2012 r., z tego 1 uchwałę rady gminy, 2 uchwały zarządów powiatów i 11 zarządzeń wójtów i burmistrzów gmin (w 2012 r. za niezgodne z prawem uznano również 14 uchwał i zarządzeń),
- 5) 4 uchwały i zarządzenia w sprawie zmiany budżetu na rok 2013 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia ich nieważności w części, w tym w odniesieniu do 2 uchwał organów stanowiących gmin (Ścinawa i Głuszyca) po bezskutecznym upływie terminu ich naprawy.

Stwierdzone przez Kolegium Izby 4 przypadki istotnego naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach organów j.s.t. zmieniających budżet na rok 2013, skutkujące orzeczeniem ich nieważności w części, dotyczyły:

- dokonania (przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej) zmian w budżecie gminy w części dotyczącej zadysponowania rezerwy ogólnej na zwiększenie wydatków na wynagrodzenia osobowe, co stanowi naruszenie art. 259 ust. 3 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 81/2013,
- dokonania (przez Wójta Gminy Dzierżoniów) zmian w budżecie gminy w części dotyczącej zwiększenia planu dochodów i wydatków z tytułu otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa, stanowiącej zwrot wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w 2012 r., co stanowi naruszenie art. 257 u.f.p. w związku z art. 50a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.) — uchwała Kolegium nr 100/2013,
- dokonania (przez Radę Miejską w Ścinawie) zwiększenia planu wydatków o kwotę 244.707 zł i planu dochodów o kwotę 129.733 zł, bez określenia źródeł pokrycia deficytu na kwotę 114.974 zł, czym naruszono art. 212 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 211 ust. 1 u.f.p., a wobec bezskutecznego upływu terminu usunięcia nieprawidłowości, zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 2 ustawy o r.i.o., Kolegium Izby ustaliło budżet w części dotkniętej nieważnością — uchwała Kolegium nr 108/2013 z dnia 6 listopada 2013 r., poprzedzona uchwałą nr 98/2013 z dnia 9 października 2013 r.,
- dokonania (przez Radę Miejską w Głuszycy) zwiększenia planu wydatków o kwotę 17.586 zł i planu dochodów o kwotę 9.286 zł, bez jednoczesnego wskazania źródeł pokrycia deficytu na kwotę 8.300 zł, czym naruszono art. 212 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 211 ust. 1 u.f.p., a wobec bezskutecznego upływu terminu usunięcia nieprawidłowości Kolegium Izby ustaliło budżet w części dotkniętej nieważnością — uchwała Kolegium nr 112/2013 z dnia 4 grudnia 2013 r., poprzedzona uchwałą nr 104/2013 z dnia 23 października 2013 r., którą wskazano nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia.

W 3 przypadkach wszczęte postępowanie w sprawie uznania uchwały organu stanowiącego j.s.t. w sprawie zmiany budżetu na rok 2013 za nieważną zostało umorzone, wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy w sposób i w terminie wskazanym przez Kolegium. Wskazane nieprawidłowości dotyczyły:

- określenia przez Radę Gminy Udanin łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek w wysokości stanowiącej o niezachowaniu relacji z art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. w związku z art. 85 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych ustawy (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.), zwanej dalej „p.w.u.f.p.” (uchwała Kolegium nr 66/2013, poprzedzona uchwałą nr 47/2013),
- zaliczenia przez Radę Powiatu Górowskiego spłat rat kredytu, przejętego po zlikwidowanym SPZOZ w Górze, do rozchodów budżetu, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 2 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 67/2013, poprzedzona uchwałą nr 49/2013),
- zwiększenia przez Radę Gminy Krośnice planowanego deficytu budżetu z naruszeniem art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. w związku z art. 85 pkt 3 oraz art. 121 ust. 8 p.w.u.f.p. (uchwała Kolegium nr 65/2013, poprzedzona uchwałą nr 55/2013).

Stwierdzone przez Kolegium Izby w 14 przypadkach istotne naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmian budżetu na rok 2012 (1 uchwała rady gminy, 2 uchwały zarządów powiatu i 11 zarządzeń wójtów i burmistrzów) — bez orzekania o ich nieważności, wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej na rok 2012 z dniem 31 grudnia 2012 r. — dotyczyły:

- w zakresie zmian wprowadzonych przez organ stanowiący — zwiększenia planowanego deficytu budżetu, z naruszeniem art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. (Krośnice) — uchwała Kolegium nr 1/2013,
- w zakresie zmian wprowadzonych przez organ wykonawczy — dokonania zmian w planie wydatków z przekroczeniem kompetencji, o których mowa w art. 257 pkt 2 i 3 u.f.p. (Gaworzyce, Jemielno, Żarów, Oborniki Śląskie, Środa Śląska, Ziębice, Zgorzelec, Leśna, Głuszycy, Powiat polkowicki i Powiat milicki), o których mowa w art. 259 ust. 3 u.f.p. (Zgorzelec), o których mowa w art. 216 ust. 2 pkt 5 u.f.p. (Duszynki Zdrój) — uchwały Kolegium nr 2/2013, nr 4/2013–7/2013, nr 10/2013–16/2013 i nr 18/2013.

Nieistotne naruszenia prawa wskazane w odniesieniu do 44 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu j.s.t. na rok 2013 dotyczyły:

- niezachowania — wbrew wymogom art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. — ustawowo dopuszczonej relacji łącznej kwoty spłat do planowanych dochodów, w tym w wyniku przystąpienia do restrukturyzacji zadłużenia (9 przypadków),
- niezachowania wymogu art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p. w zakresie określenia źródeł finansowania planowanego deficytu albo przeznaczenia planowanej nadwyżki, w tym wobec wadliwego ustalenia planowanego wyniku budżetu po zmianach (10 przypadków),
- niedopełnienia — wbrew wymogom art. 212 ust. 1 pkt 6 u.f.p. — obowiązku aktualizacji limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych (6 przypadków),
- niewyodrębnienia — wbrew wymogom art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. — dochodów i wydatków w podziale na bieżące i majątkowe lub wadliwego ustalenia kwot wydatków bieżących i majątkowych (6 przypadków),
- niezachowania spójności danych określonych w części normatywnej uchwały z danymi przedstawionymi w załącznikach, szczególnie w załączniku dotyczącym zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu, o którym mowa w art. 215 u.f.p. (10 przypadków),
- wadliwego stosowania klasyfikacji budżetowej (3 przypadki).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 5571 uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu, z tego 1840 uchwał organów stanowiących i 3731 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych, z których 5491 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 64 — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, 16 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, z tego w 2 przypadkach postępowanie umorzono, a w 14 przypadkach odstąpiono od orzekania o nieważności.

D. Wieloletnia prognoza finansowa (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

W roku 2013 Kolegium Izby zbadło **207 uchwał** w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t., z tego 204 podjęte wraz z uchwałą budżetową na 2013 rok i 3 uchwały podjęte bez zachowania terminu, o którym mowa w art. 230 ust. 6 u.f.p., w tym wobec wystąpienia 2 przypadków niepodjęcia przez organ stanowiący uchwały budżetowej na rok 2013 (Przemków i Powiat jaworski) i ustalenia budżetu zastępczego przez Kolegium Izby.

Proces podejmowania przez organy stanowiące i badania nadzorcze przez Kolegium Izby uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. w 2013 r. komplikowała obowiązująca od 1 stycznia 2013 r. zmiana ustawy o finansach publicznych, wprowadzona ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456), polegająca m.in. na zmianie zakresu przedsięwzięć (art. 226 ust. 4) i okresu objętego prognozą (art. 227 ust. 1) oraz na wprowadzeniu obowiązku przekazywania uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w formie dokumentu elektronicznego (art. 230 ust. 8 i 9 u.f.p.), opracowanego według jednolitego wzoru, określonego rozporządzeniem Ministra Finansów (art. 230a i 230b u.f.p.). Jednocześnie j.s.t. zobowiązano do dostosowania już podjętych uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej do nowych wymogów — w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W tej sytuacji trudno jednoznacznie rozstrzygnąć, które spośród zbadanych w 2013 r. uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej były wynikiem decyzji organów j.s.t., a które wynikiem dostosowania do zmiany przepisów. Stąd w wynikach badania nadzorcze, posiłkując się przepisem art. 230 ust. 6 u.f.p., przedstawiono uchwały podjęte wraz z uchwałą budżetową na rok 2013 oraz 3 podjęte w wyjątkowych okolicznościach.

Spośród 207 zbadanych w 2013 r. uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. Kolegium uznało:

- 1) 199 uchwał, tj. 96,1% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa, w tym 157 (95,7%) spośród 164 podjętych przez rady gmin i 25 (96,2%) spośród 26 podjętych przez rady powiatów,
- 2) 8 uchwał, tj. 3,9% zbadanych — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa.

Nieistotne naruszenia prawa wskazane w odniesieniu do 8 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, dotyczyły:

- niezachowania, poczynając od 2014 r., relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 u.f.p. w związku z art. 121 ust. 2 p.w.u.f.p., w tym wobec niewielkiej skuteczności działań pozwalających na wydłużenie okresu spłaty zobowiązań dłużnych (Dziadowa Kłoda i Piechowice),
- niezachowania w 2013 r. relacji łącznej kwoty spłat i relacji łącznej kwoty długu, o których mowa w art. 169 ust. 1 i art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. w związku z art. 121 ust. 8 p.w.u.f.p. w tym wobec wadliwego ustalenia łącznej kwoty spłat (Przemków),
- sporządzenia załącznika przedsięwzięć bez dopełnienia wymogów art. 226 ust. 3 u.f.p., wobec wyznaczenia limitu zobowiązań dla poszczególnych przedsięwzięć w kwotach wyższych od sumy limitów wydatków przewidzianych dla tych przedsięwzięć, bądź nieokreślenia limitu wydatków w poszczególnych latach okresu realizacji (Stoszowice, Wąsosz, Żmigród i Powiat średzki) oraz zbędnego wykazywania wartości zerowych w ostatnich latach realizacji przedsięwzięć (Ziębice).
- nieobjaśnienia — wbrew wymogom art. 226 ust. 1 pkt 7 u.f.p. — przyjętych wartości, w tym dotyczących dochodów i wydatków związanych z realizacją przedsięwzięć finansowanych z udziałem środków UE oraz przeznaczenia planowanych w poszczególnych latach nadwyżek budżetowych.

Dla porównania — w 2012 r. Kolegium Izby zbadało 209 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (więcej o 2, o czym decydowało zbadanie uchwały podjętej wraz z uchwałą budżetową na rok 2013) i uznało 178 za podjęte bez naruszenia prawa i 31 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa.

E. Zmiany wieloletniej prognozy finansowej (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

Z dniem 1 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456), którą dokonano m.in. zmian w ustawie o finansach publicznych, w tym w zakresie przepisów dotyczących wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. Jednocześnie w art. 37 ustawy zobowiązano j.s.t. do dostosowania uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub ich zmian do wymogów wynikających z art. 226 i art. 227 ust. 1 u.f.p. oraz wynikających z art. 36 ustawy — w terminie 3 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Ponadto, w wyniku zmiany art. 230 u.f.p., ustanowiono obowiązek przekazywania do regionalnej izby obrachunkowej uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w formie dokumentu elektronicznego.

Zmiana stanu prawnego, w tym konieczność dostosowania już podjętych uchwał do nowych wymogów, oddziaływała na liczbę podejmowanych i przekazywanych do nadzoru Izby w 2013 r. uchwał i zarządzeń w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. Dla organu nadzoru zmiany w systemie finansów publicznych oznaczały zmianę formy dokumentów podlegających badaniu nadzorcemu.

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **1355 uchwał i zarządzeń** w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej j.s.t., w tym 1021 uchwał organów stanowiących i 334 uchwały i zarządzenia organów wykonawczych (łącznie o 38 więcej niż w 2012 r.) i uznało:

- 1) 1250 uchwał i zarządzeń (92,2% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa, w tym 986 (92,1%) spośród 1070 podjętych przez organy gmin i 161 (89,0%) spośród 181 podjętych przez organy powiatów,
- 2) 104 uchwały i zarządzenia (7,8% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 1 uchwałę — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o jej nieważności w całości (Powiat górowski).

W rozstrzygnięciu nadzorczym dotyczącym uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Powiatu Górowskiego na lata 2013–2038 zarzucono Radzie Powiatu Górowskiego podjęcie uchwały z naruszeniem art. 226 ust. 1 pkt 6 u.f.p., wobec przedstawienia wykonanych w 2012 r. wydatków bieżących w zaniżonej wysokości, co spowodowało nieprawidłowe ustalenie warunku spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. — uchwałą Kolegium nr 50/2013.

Nieistotne naruszenia prawa wskazane w odniesieniu do 104 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej dotyczyły:

- nieuwzględnienia obowiązku zachowania, poczynając od 2014 r., relacji z art. 243 ust. 1, w tym w związku z art. 244 ust. 1 u.f.p. (31 przypadków),
- nieuwzględnienia obowiązującej od 1 stycznia 2013 r. zmiany zakresu przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 u.f.p., oraz nieprawidłowego ustalenia limitu zobowiązań na poszczególne przedsięwzięcia, ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich (17 przypadków),
- braku przedstawienia prognozowanych wielkości budżetowych w szczególności określonej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U poz. 86), wydanym na podstawie art. 230b u.f.p. (22 przypadki),
- nieuwzględnienia wymogu realistyczności wieloletniej prognozy finansowej, o którym mowa w art. 226 ust. 1 u.f.p., w tym wobec nieprawidłowego ustalenia kwoty długu i wydatków na obsługę długu (24 przypadki),
- nieuwzględnienia obowiązku zachowania w 2013 r. relacji z art. 169 ust. 1 i art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. w związku z art. 121 ust. 8 p.w.u.f.p. (5 przypadków),
- niedopełnienia wymogu objaśnienia przyjętych wartości, o którym mowa w art. 226 ust. 2a u.f.p. (6 przypadków).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 1317 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej, z których 1256 (95,4% zbadanych) uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 61 — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 1 uchwałę — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało wydaniem rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego jej nieważność (Powiat lubiński).

F. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Uchwały absolutoryjne z tytułu wykonania budżetu za rok 2012 podjęły organy stanowiące 202 jednostek (190 j.s.t. i 12 związków), które w 196 uchwałach zdecydowały o udzieleniu absolutorium, a w 6 uchwałach (w 1 przypadku bez nadania podjętej decyzji formy materialno-prawnej) zdecydowały o nieudzieleniu absolutorium (Platerówka, Przemków, Głuszycy, Ziębice, Powiat jaworski i Powiat wałbrzyski). Uchwały absolutoryjne za rok 2012 nie podjęły organy stanowiące 6 gmin (Piechowice, Głogów m., Ścinawa, Malczyce, Milicz i Oborniki Śląskie), wobec braku rozstrzygnięcia absolutorium w wyniku głosowania.

Dla porównania — w 2012 r. uchwałę absolutoryjną za rok 2011 podjęły organy stanowiące 199 jednostek, które w 194 przypadkach rozstrzygnęły o udzieleniu, a w 5 przypadkach o nieudzieleniu absolutorium. Uchwały absolutoryjne nie podjęły organy stanowiące 9 gmin (Piechowice, Jerzmanowa, Przemków, Lewin Kłodzki, Piława Górna, Wiązów, Ziębice, Złoty Stok i Malczyce).

W badaniu nadzorczym **202 uchwał** w sprawie absolutorium za rok 2012 Kolegium uznało:

- 1) 198 uchwał (98,0% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa, z tego 196 uchwał w sprawie udzielenia absolutorium i 2 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium,
- 2) 4 uchwały — w sprawie nieudzielenia absolutorium — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności w całości (Platerówka, Ziębice, Powiat jaworski i Powiat wałbrzyski).

Rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby dotyczące orzeczenia nieważności 4 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2012 zawierały zarzuty istotnego naruszenia prawa, z tego:

- Radzie Powiatu w Jaworze i Radzie Powiatu Wałbrzyskiego — zarzucono podjęcie uchwał z naruszeniem art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 595) oraz art. 271 ust. 1 u.f.p., wobec braku przesłanek merytorycznych uzasadniających nieudzielenie absolutorium — uchwały Kolegium nr 77/2013 i nr 79/2013,

- Radzie Gminy Platerówka — zarzucono podjęcie uchwały z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594) oraz art. 271 ust. 1 u.f.p., wobec braku przesłanek merytorycznych uzasadniających nieudzielenie absolutorium — uchwała Kolegium nr 83/2013,
- Radzie Miejskiej w Ziębicach (na podstawie przedłożonego wyciągu z protokołu sesji, dokumentującego odrzucenie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium bezwzględną większością głosów) — zarzucono naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594), wobec braku przesłanek merytorycznych nieudzielenia absolutorium — uchwała Kolegium nr 89/2013.

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 199 uchwał w sprawie absolutorium, spośród których 196 (98,5% zbadanych) uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 3 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności.

G. *Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)*

W roku 2013 Kolegium Izby zbadало **329 uchwał i zarządzeń** w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek z budżetu j.s.t. (o 10 mniej niż w 2012 r.) i uznało 324 (98,5% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 1 — za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa, a 4 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia ich nieważności.

Wyniki badania nadzorczego uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. obejmują w 2013 r.:

- 82 uchwały w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania i wykupu, z których 80 uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w tym 67 spośród 69 podjętych przez rady gmin), a 2 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem nieważności, w tym 1 w całości (w 2012 r. zbadano 67 uchwał, w tym 1 uznano za nieważną),
- 194 uchwały w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych, z których 192 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 2 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności w całości (w 2012 r. zbadano 219, w tym 2 uznano za nieważne),
- 22 uchwały i zarządzenia w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek krótkoterminowych, z których wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2012 r. zbadano 26 i uznano za zgodne z prawem),
- 25 uchwał w sprawie udzielania poręczeń, z których 24 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 — za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2012 r. zbadano 21, w tym 1 uznano za nieważną),
- 6 uchwał i zarządzeń w sprawie udzielenia pożyczki, z których wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2012 r. również zbadano 6 i uznano za zgodne z prawem).

Orzeczenie przez Kolegium Izby nieważności 4 uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. dotyczyło w 2013 r.:

- podjętej przez Radę Gminy Udanin uchwały w sprawie emisji obligacji z naruszeniem art. 91 ust. 1 w związku z art. 89 ust. 1 pkt 3 u.f.p., wobec określenia celu emisji bez uwzględnienia kwot ustalonych w budżecie gminy (uchwała Kolegium Izby nr 48/2013),
- podjętych przez Radę Gminy Krośnice uchwał w sprawie zaciągnięcia pożyczki, w tym wobec przekroczenia w 2013 r. granicy 60% planowanych dochodów, o której mowa w art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. w związku z art. 85 pkt 3 p.w.u.f.p., w drugim przypadku wobec niespełnienia wymogu art. 91 ust. 1 w związku z art. 211 ust. 1 u.f.p. (uchwały Kolegium Izby nr 56/2013 i nr 87/2013),

- podjętej przez Radę Miejską w Obornikach Śląskich uchwały w sprawie emisji obligacji z naruszeniem art. 262 ust. 2 u.f.p., wobec nieuprawnionej ingerencji w wyłączną kompetencję organu wykonawczego (uchwała Kolegium Izby nr 94/2013).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 339 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielania pożyczek i uznano 329 (97,1% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa.

H. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **201 uchwał** w sprawie określenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t., z których 195 (97,0% zbadanych) uznano za podjęte bez naruszenia prawa, z tego:

- 1) 53 uchwały w sprawie określenia stawek i zasad udzielania dotacji przedmiotowych dla samorządowych zakładów budżetowych, podjęte na podstawie art. 219 ust. 4 u.f.p. — z których wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa,
- 2) 96 uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania w zakresie dotacji celowych udzielanych na cele publiczne związane z realizacją zadań j.s.t., podjęte na podstawie art. 221 ust. 4 u.f.p., art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. Nr 127, poz. 857), art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2013 r. poz. 1457), art. 164 ust. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. poz. 145) — spośród których 93 (96,9% zbadanych) uznano za podjęte bez naruszenia prawa,
- 3) 52 uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek publicznych oraz odpowiednich niepublicznych, podjęte na podstawie art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) — spośród których 49 (94,2% zbadanych) uznano za podjęte bez naruszenia prawa.

Za podjęte z istotnym naruszeniem prawa Kolegium Izby uznało 6 uchwał w sprawie określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. i orzekło ich nieważność (3 w części i 3 w całości), z tego:

- 1) 3 uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek publicznych i niepublicznych, prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne (Powiat oławski, Milicz i Powiat średzki) — uznano za podjęte z naruszeniem art. 80 ust. 4 w związku z art. 80 ust. 2a–3b, art. 90 ust. 4 w związku z art. 90 ust. 2a–3d ustawy o systemie oświaty, wobec wykroczenia poza zakres spraw, do uregulowania których uprawniony jest organ stanowiący j.s.t., w tym nakładania na dotowane podmioty obowiązków wykraczających poza ustawowe, ustanawiania sankcji wstrzymania wypłaty kolejnych transz dotacji i przesłanek zwrotu dotacji oraz przyjęcia dla ustalenia dotacji innej podstawy niż określona w ustawie — co skutkowało wydaniem rozstrzygnięć nadzorczych (uchwały Kolegium Izby nr 43/2013, nr 73/2013 i nr 121/2013),
- 2) 1 uchwałę w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Niechlów) — uznano za nieważną w części dotyczącej bezpodstawnego ustanowienia obowiązku składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej (uchwała Kolegium Izby nr 26/2013),
- 3) 2 uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce (Brzeg Dolny i Jawor) — uznano za podjęte z naruszeniem art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2013 r. poz. 1457), wobec objęcia dotacją wyłącznie dzieci zamieszkałych na terenie gminy — co skutkowało wydaniem rozstrzygnięć nadzorczych (uchwały Kolegium Izby nr 93/2013 i 114/2013).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 214 uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o., z których 200 (93,5%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 14 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności (6 w części i 8 w całości).

I. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W odniesieniu do **567 uchwał** w sprawie podatków i opłat lokalnych, podjętych przez organy stanowiące gmin na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.), zwanej dalej „u.p.o.l.” — zbadanych przez Kolegium Izby w 2013 r.:

- 1) 556 uchwał (98,1% zbadanych) — uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2012 r. dotyczyło 98,3% zbadanych),
- 2) 1 uchwałę — uznano za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2012 r. dotyczyło 3 uchwał),
- 3) 10 uchwał (1,8% zbadanych) — uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność, z tego 8 w części i 2 w całości (w 2012 r. dotyczyło 1,3% zbadanych).

Stwierdzenie nieważności 10 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych dotyczyło w 2013 r.:

- 5 uchwał w sprawie wprowadzenia zwolnień, określenia wysokości stawek i wzorów formularzy w podatku od nieruchomości (Dziadowa Kłoda, Środa Śląska, Kąty Wrocławskie, Łądek-Zdrój i Szklarska Poręba) — z powodu braku umocowania rady gminy do ustanawiania zwolnień o charakterze podmiotowym, procedury nabycia uprawnień do korzystania z obniżonej stawki podatku oraz wymogu składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej — uchwały Kolegium nr 75/2013, 76/2013, 85/2013, 110/2013 i 111/2013),
- 1 uchwały w sprawie ustanowienia inkasenta opłaty targowej (Jawor) — z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 2 u.p.o.l. wobec określenia wysokości wynagrodzenia za administrowanie i inkaso (uchwała Kolegium nr 115/2013),
- 2 uchwał w sprawie określenia zasad poboru opłaty miejscowej i uzdrowskiej (Jedlina-Zdrój i Szklarska Poręba) — z powodu istotnego naruszenia art. 18 ust. 2 pkt 8 u.s.g. w związku z art. 19 u.p.o.l., wobec uchwalenia obowiązku prowadzenia księgi/rejestru gości obiektu dla zapewnienia kontroli poboru opłaty (uchwały Kolegium nr 19/2013 i 20/2013),
- 2 uchwał w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Lubań m. i Dziadowa Kłoda) — z powodu istotnego naruszenia art. 10 ust. 1 pkt 4 lit. a i b u.p.o.l., wobec ustalenia stawek przekraczających maksymalną (uchwały Kolegium nr 116/2013 i 118/2013).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 697 uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o., z których 685 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 9 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności (4 w części i 5 w całości).

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **843 uchwały** w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podjęte przez rady gmin na podstawie art. 6j, 6k, 6l i 6n u.p.cz., uznając:

- 1) 719 uchwał (85,3% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa,
- 2) 15 uchwał (1,8% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, w tym w związku z art. 90, art. 91 ust. 1 i art. 93 ust. 1 u.s.g.,
- 3) 69 uchwał (8,2% zbadanych) — za podjęte z naruszeniem prawa, nie orzekając ich nieważności, w tym w związku z art. 90, art. 91 ust. 1 i art. 93 ust. 1 u.s.g.,
- 4) 40 uchwał (4,7% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, orzekając ich nieważność, z tego 31 w części i 9 w całości (w 2012 r. nie stanowiły właściwości rzeczowej Izby).

Stwierdzenie nieważności 40 uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dotyczyło:

- 29 uchwał rad gmin w sprawie określenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, podjętych na podstawie art. 6n ust. 1 i 2 u.p.c.z., z których 27 uznano za nieważne w części, a 2 w całości — z powodu braku umocowania do umieszczania w deklaracjach (w załącznikach do deklaracji) danych osobowych osób zamieszkałych i niezamieszkałych, pełnej informacji o danych teleadresowych, zobowiązania do przedstawienia mapek sytuacyjnych, informacji o lokalach i właścicielach lokali w budynkach wielorodzinnych, zobowiązania do składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczeń o przyczynach nieobecności stałego mieszkańca, wyjaśnienia różnic między liczbą zameldowanych a liczbą faktycznie zamieszkujących, wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz nieuwzględnienia w deklaracji pól do wyliczenia kwoty opłaty — uchwały Kolegium nr 27/2013, 33/2013–38/2013, 41/2013, 42/2013, 44/2013–46/2013, 51/2013–54/2013, 57/2013–60/2013, 62/2013–64/2013, 72/2013, 74/2013, 80/2013, 86/2013, 88/2013 i 117/2013),
- 6 uchwał rad gmin w sprawie różnicowania stawek opłat, wprowadzenia zwolnień przedmiotowych, podjętych na podstawie art. 6k ust. 4 u.p.c.z., z których 1 uznano za nieważną w części, a 5 w całości — z powodu braku umocowania do wprowadzania zwolnienia z opłaty na trzecie i każde kolejne dziecko, rodzin wielodzietnych, wprowadzenia ulgi na trzecie dziecko w wysokości 50% opłaty, zwolnienia z opłaty nieruchomości zajętych pod cmentarze wyznaniowe — uchwały Kolegium nr 78/2013, 95/2013–97/2013, 101/2013 i 102/2013,
- 1 uchwały w sprawie ustalenia stawki opłaty, podjętej przez radę gminy na podstawie art. 6k ust. 1 pkt 1 u.p.c.z., uznanej za nieważną w całości — z powodu ustalenia stawek opłaty w wysokości „netto”, wskazującej, iż nie mają one charakteru ostatecznego — uchwała Kolegium nr 32/2013,
- 2 uchwał w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty, podjętych przez rady gmin na podstawie art. 6l ust. 1 u.p.c.z., z których 1 uznano za nieważną w części i 1 w całości — z powodu ograniczenia możliwości regulowania opłaty do dokonywania wpłat na rachunek lub w kasie wyznaczonego inkasenta oraz nieuregulowania wszystkich kwestii wskazanych w art. 6l ust. 1 u.p.c.z. — uchwały Kolegium nr 40/2013 i 84/2013,
- 2 uchwał w sprawie określenia zarządzenia poboru opłaty w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, podjętych na podstawie art. 6l ust. 2 u.p.c.z., uznanych za nieważne w części — z powodu nałożenia na inkasenta dodatkowych obowiązków oraz ustalenia wypłaty wynagrodzenia za inkaso w okresach półrocznych — uchwały Kolegium nr 39/2013 i 99/2013.

Stwierdzone naruszenia prawa w 69 uchwałach w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi — bez orzekania ich nieważności i ze wskazaniem na konieczność wyeliminowania przez rady gmin wadliwych zapisów, w tym w związku z upływem terminu na podjęcie rozstrzygnięcia nadzorczego i wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 93 ust. 1 w związku z art. 91 ust. 1 u.s.g. — dotyczyły naruszenia przy podjęciu uchwały art. 6n ust. 1 pkt 1 i ust. 2 u.p.c.z. (60 przypadków), art. 6k ust. 1 pkt 1 u.p.c.z. (4 przypadki), art. 6k ust. 4 u.p.c.z. (1 przypadek) i art. 6l ust. 1 u.p.c.z. (4 przypadki).

Spośród wyżej wskazanych — 66 przypadków dotyczyło wyników badania 477 uchwał przekazanych do nadzoru Izby przez Wojewodę Dolnośląskiego za pismem z dnia 22 lutego 2013 r. (znak: NK-N.40.21.2012.MF), które do Izby wpłynęło 13 marca 2013 roku.

J. Zobowiązania w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący (odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

Wyniki badania nadzorczego tej kategorii uchwał wskazują, że w 2013 r. tylko w 1 przypadku (w 2012 r. w 2 przypadkach) podjęto odrębną uchwałę w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez radę gminy, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g. — uznaną przez Kolegium Izby za zgodną z prawem.

Uchwały podjęte w tej sprawie podlegają wyróżnieniu w wynikach prezentowanych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych (KRRIO), co pomimo wygaśnięcia przesłanek do ich podejmowania w związku z art. 228 u.f.p., uzasadnia zachowanie tej samej szczegółowości w prezentowaniu wyników działalności nadzorczej Izby.

K. Grupa pozostałe uchwały i zarządzenia w sprawach dotyczących gospodarki finansowej j.s.t. (odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

Do grupy uchwał pozostałych zaliczono te zbadane przez Kolegium Izby uchwały i zarządzenia organów j.s.t., które zostały podjęte w oparciu o przepisy ustawy o finansach publicznych w zakresie określenia ram prawnych dotyczących wykonywania budżetu, a których specyfika nie pozwalała na zaliczenie wprost do kategorii określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. W wynikach badania Kolegium Izby i w wynikach prezentowanych przez KRRIO za rok 2013 — tak jak w latach poprzednich — zaliczane są do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia”.

W roku 2013 Kolegium Izby zbadało **782 uchwały i zarządzenia** w pozostałych sprawach i uznało 772 (98,7% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, a 10 — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co w 9 przypadkach skutkowało orzeczeniem ich nieważności (1 w części, 8 w całości), a w 1 przypadku orzeczeniem niezgodności z prawem (w odniesieniu do uchwały w sprawie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2012).

Wyniki badania pozostałych uchwał i zarządzeń obejmują w 2013 r.:

- 1) 73 uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego oraz planów finansowych tych wydatków — podjęte przez organy stanowiące (57 gmin, 11 powiatów, 3 miast na prawach powiatu, województwa samorządowego i 1 związku) na podstawie art. 263 ust. 2 i 5 u.f.p. — wśród zbadanych 72 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 za niezgodną z prawem (w 2012 r. również zbadano 73),
- 2) 23 uchwały w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty, określających jednostki budżetowe, źródła dochodów i ich przeznaczenie, sposób i tryb sporządzania planu finansowego oraz dokonywania jego zmian — podjęte przez organy stanowiące j.s.t. na podstawie art. 223 ust. 2 u.f.p. — wśród zbadanych 22 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono jej nieważność w części (w 2012 r. zbadano 35),
- 3) 127 uchwał w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za rok 2012 — podjętych przez organy stanowiące j.s.t. w związku z art. 270 ust. 4 u.f.p. — wszystkie uznano za zgodne z prawem (w 2012 r. zbadano 202),
- 4) 10 uchwał w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze i o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej — podjętych przez organy stanowiące j.s.t. na podstawie art. 266 ust. 2 u.f.p. — wszystkie uznano za zgodne z prawem (w 2012 r. zbadano 14),
- 5) 129 uchwał w sprawie środków stanowiących fundusz sołecki — podjętych przez rady gmin na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420, z późn. zm.), w tym 101 uchwał wyrażających zgodę i 26 uchwał niewyrażających zgody na wyodrębnienie środków funduszu w budżetach gmin na rok 2014 — wśród zbadanych 128 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono jej nieważność w całości (w 2012 r. zbadano 135),
- 6) 276 uchwał w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla innych j.s.t. oraz w sprawie udzielenia wsparcia finansowego dla Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej — podjętych przez organy stanowiące j.s.t. w związku z art. 216 ust. 2 pkt 5 u.f.p. oraz w związku z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.), art. 19b pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 1340, z późn. zm.) i art. 8a

- ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.) — wśród zbadanych 273 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 3 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność w całości (w 2012 r. zbadano 183),
- 7) 75 uchwał w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich obiektów zabytkowych imiennie wskazanym podmiotom, posiadającym tytuł prawny do zabytku — podjętych przez organy stanowiące j.s.t. w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.) — wśród zbadanych 73 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 2 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność w całości (w 2012 r. zbadano 53),
- 8) 69 uchwał i zarządzeń — podjętych w sprawach związanych z wykonywaniem budżetu, dotyczących przekazania upoważnień innym jednostkom organizacyjnym w zakresie określonym w art. 258 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p., opracowania planów wykonawczych, zabezpieczenia środków na realizację projektu, przystąpienia do realizacji programu (projektu, zadania) — wśród zbadanych 67 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 2 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność w całości (w 2012 r. zbadano 51 uchwał i zarządzeń wykonawczych).

Stwierdzenie nieważności 9 spośród 782 zbadanych w 2013 r. uchwał i zarządzeń zaliczanych do grupy „pozostałe” dotyczyło:

- 1 uchwały w sprawie utworzenia wyodrębnionego rachunku dochodów samorządowych jednostek oświaty (Prusice), której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 223 ust. 2 pkt 3 u.f.p. i art. 30 ust. 1 u.s.g. — z powodu niedookreślenia przeznaczenia dochodów i sposobu dokonywania zmian w planie finansowym oraz powierzenia wykonania uchwały dyrektorowi szkoły (uchwała Kolegium nr 25/2013),
- 1 uchwały w sprawie funduszu sołeckiego na rok budżetowy 2014, podjętej 23 kwietnia 2013 r. (Prochowice), której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420, z późn. zm.) — z powodu braku kompetencji organu do jej podjęcia po upływie obowiązującego terminu (uchwała Kolegium nr 61/2013),
- 3 uchwał w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla j.s.t. i — odpowiednio — przyjęcia pomocy przez gminę (Powiat trzebnicki i Zawonia), którym Kolegium zarzuciło naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 6 i art. 7a u.s.p. (odpowiednio art. 18 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 10 u.s.g) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 u.f.p. — z powodu braku umocowania do podejmowania przez radę powiatu uchwał o udzieleniu gminie pomocy na realizację zadań powiatu, czy też wyrażenia zgody na jej przyjęcie (uchwały Kolegium nr 105/2013, 106/2013 i 109/2013),
- 2 uchwał w sprawie udzielenia dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków (Wałbrzych i Miłkowice), którym Kolegium zarzuciło naruszenie art. 77 i art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami — z powodu udzielenia dotacji na prace nieobjęte katalogiem prac konserwatorskich oraz przyznania dotacji na ogrodzenie obiektu wpisanego do rejestru zabytków (uchwały Kolegium nr 90/2013 i 91/2013),
- 2 uchwał podjętych bez umocowania w obowiązujących przepisach — wobec stanowienia odrębną uchwałą w sprawach podlegających określeniu w uchwale budżetowej i w wieloletniej prognozie finansowej, z tego uchwały o udzieleniu dotacji dla jednostki OSP (Dziadowa Kłoda) i o wyrażeniu woli realizacji oraz zabezpieczenia środków na realizację zadania (Czernica) — uchwały Kolegium nr 119/2013 i 120/2013.

Stwierdzenie niezgodności z prawem części uchwały w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2012 (Jelenia Góra) — dotyczyło braku potwierdzenia spełnienia warunków, o których mowa w art. 263 ust. 3 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 3/2013).

Dla porównania — w 2012 r. zbadano 746 uchwał i zarządzeń zaliczonych do grupy „pozostałe”, z których 740 (99,2%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 2 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 4 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność (3 w części, 1 w całości).

2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetu j.s.t. w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący w terminie do 31 stycznia roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Uchwały budżetowej na rok 2013 nie podjęły: Rada Miejska w Przemkowie, o czym Burmistrz powiadomił Izbę pismem z dnia 4 lutego 2013 r. (nr Fin.3021.5.1.2013), oraz Rada Powiatu w Jaworze, o czym Starosta Jaworski powiadomił Izbę pismem z dnia 4 lutego 2013 r. (nr F.K.3221.132013). Termin podjęcia przez organ stanowiący j.s.t. uchwały budżetowej na rok 2013 upłynął 31 stycznia, a termin ustalenia przez Izbę budżetu j.s.t. w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych upłynął 28 lutego 2013 r., odpowiednio do wymogów art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o. i art. 240 ust. 1 i 3 u.f.p.

Kolegium Izby, wypełniając obowiązek określony w art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o. i w art. 240 ust. 3 u.f.p., na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o. ustaliło:

- budżet gminy Przemków na rok 2013 — uchwała Kolegium nr 21/2013 z dnia 26 lutego 2013 r.,
- budżet Powiatu Jaworskiego na 2013 rok — uchwała Kolegium nr 22/2013 z dnia 26 lutego 2013 roku.

Dla porównania — w 2012 r. Kolegium Izby ustaliło budżet gminy Głuszyca na 2012 rok.

3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Kolegium Izby, zgodnie z właściwością rzeczową, rozpatrzyło w 2013 r. **2 zastrzeżenia** do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych Izby, zgłoszone przez organy kontrolowanych jednostek. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o r.i.o., może być wyłącznie zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W wyniku rozpatrzenia w 2013 r. zastrzeżeń zgłoszonych przez:

- 1) Burmistrza Miasta Zgorzelec — do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 14 stycznia 2013 r. (nr WK.60/140/K-52/12), odnośnie zaleceń dotyczących przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) w zakresie dokonywania ewidencji przypisu należności od podatników pod datą skutecznie doręczonej decyzji (wniosek 8a) oraz dotyczących przestrzegania przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.) w zakresie zaniechania poboru, od potencjalnych nabywców, zaliczek na poczet kosztów przygotowania nieruchomości do zbycia (wniosek 16a) — Kolegium Izby, po dokonaniu oceny wniesionych zastrzeżeń, postanowiło oddalić je w całości (uchwała Kolegium nr 24/2013),
- 2) Burmistrza Gminy Milicz — do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 sierpnia 2013 r. (nr WK.60/420/K-22/13), odnośnie zaleceń dotyczących przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330) w zakresie zachowania wymogów prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera (wniosek 4 lit. b), dotyczących udzielania nagród rzeczowych sportowcom, zgodnie z zasadami określonymi w podjętej uchwale (wniosek 14), dotyczących naliczania i udzielania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego (wniosek 21 lit. a i b) z zachowaniem zasad określonych w art. 90 ust. 2b i 2d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz zaprzestania działalności polegającej na wydawaniu odpłatnej gazety komunalnej przez instytucję kultury (wniosek 28) — Kolegium Izby, po dokonaniu oceny wniesionych zastrzeżeń, postanowiło oddalić zastrzeżenia do wniosków nr 14 i nr 21 lit. a i b oraz uwzględnić zastrzeżenia do wniosków nr 4 lit. b i nr 28 (uchwała Kolegium nr 103/2013).

Dla porównania — w 2012 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 5 zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych i postanowiło w 4 przypadkach o ich oddaleniu w całości, a w 1 o częściowym uwzględnieniu zastrzeżeń.

4. Podejmowanie uchwał w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby (art. 18 ust. 1 pkt 3–5 i 5b ustawy o r.i.o.) oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium (art. 15a ust. 4 i 10 ustawy o r.i.o.)

W roku 2013 w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby Kolegium podjęło 11 uchwał, z tego:

- 3 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy o r.i.o. — w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Izby za rok 2012, w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli za rok 2012 oraz w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej za rok 2012 (uchwały Kolegium nr 29/2013, 30/2013 i 31/2013 z dnia 20 marca 2013 r.),
- 2 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. — w sprawie uchwalenia wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2014 (uchwała Kolegium nr 70/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r.) oraz w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2014, w tym planu kontroli (uchwała Kolegium nr 113/2013 z dnia 4 grudnia 2013 r.),
- 2 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5b ustawy o r.i.o. — w sprawie zaopiniowania kandydatów na członków Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (uchwały Kolegium nr 71/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r. i nr 107/2013 z dnia 23 października 2013 r.),
- 3 uchwały na podstawie art. 15a ust. 4 ustawy o r.i.o. — w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (uchwały Kolegium nr 23/2013 z dnia 26 lutego 2013 r., nr 82/2013 z dnia 24 lipca 2013 r. i nr 122/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.),
- 1 uchwałę na podstawie art. 15a ust. 10 ustawy o r.i.o. — w sprawie rozpatrzenia odwołania kandydata od uchwały Komisji do przeprowadzenia postępowania konkursowego, czego wynikiem było postanowienie o oddaleniu odwołania (uchwała Kolegium nr 92/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r.).

5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby wniesione przez j.s.t. w 2013 r.

Do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Kolegium Izby wniesiono w 2013 r. **3 skargi**:

1. Skarga Związku Międzygminnego Śleza-Oława w Strzelinie na uchwałę nr 42/2013 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 10 kwietnia 2013 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności części uchwały nr X/43/2013 Zgromadzenia związku Międzygminnego Śleza-Oława w Strzelinie z dnia 11 marca 2013 r., której Kolegium zarzuciło zamieszczenie we wzorach deklaracji o wysokościach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oświadczenia o odpowiedzialności karno-skarbowej za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością — bez podstawy prawnej.

[Wyrokiem z dnia 17 września 2013 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu oddalił skargę (sygn. akt II SA/Wr 451/13).]

2. Skarga Rady Miejskiej Wrocławia na uchwałę 72/2013 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 19 czerwca 2013 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XLII/979/13 z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, której Kolegium zarzuciło zamieszczenie we wzorze deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości, dodatkowych obowiązków polegających na podawaniu danych zbędnych do prawidłowego wyliczenia opłaty — bez podstawy prawnej.

[Wyrokiem z dnia 4 października 2013 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił zaskarżoną uchwałę (sygn. akt II SA/Wr 595/13).]

3. Skarga Rady Miejskiej w Świebodzicach na uchwałę nr 101/2013 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 9 października 2013 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej w Świebodzicach nr XLII/246/2013 z dnia 13 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia zwolnienia od opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 6k ust. 4 u.p.cz.

[Do końca okresu sprawozdawczego, tj. do końca roku 2013, Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu nie rozpatrzył skargi (sygn. akt II SA/Wr 878/13).]

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu rozpatrzył skargę z 2012 r. Gminy Nowogrodzic na uchwałę nr 56/2012 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 3 października 2012 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej w Nowogrodzcu nr XXV/182/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie uchylenia uchwały nr XXXVI/325/02 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości przedsiębiorców inwestujących w Kamiennogórskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości — obszar Gminy Nowogrodzic. Kolegium zarzuciło naruszenie art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

[Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu oddalił skargę (sygn. akt III SA/Wr 589/12). Strona skarżąca w dniu 19 sierpnia 2013 r. wniosła do NSA skargę kasacyjną od wyroku WSA we Wrocławiu, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2, art. 7 i art. 171 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz art. 18 ust. 2 pkt 8 u.s.g. w związku z art. 7 ust. 3 u.p.o.l. NSA w Warszawie w okresie sprawozdawczym nie rozpatrzył skargi.]

B. Skargi na uchwały organów j.s.t. wniesione przez Kolegium Izby

W roku 2013 nie wystąpiły przesłanki zastosowania przez Kolegium Izby instytucji zaskarżenia uchwały j.s.t. do sądu administracyjnego, o której mowa w art. 93 ust. 1 u.s.g.

6. Rozpatrywanie odwołań od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Opinie — wydane w formie uchwały Składu Orzekającego — zawierały, zgodnie z wymogiem art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o. pouczenie o przysługującym ich adresatom prawie wniesienia odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od doręczenia uchwały (opinii).

W roku 2013 do Kolegium Izby wniesiono 4 odwołania od opinii wydanych przez Składy Orzekające, z tego 2 w sprawach określonych w art. 13 pkt 5 (Burmistrz Głuszycy i Wójt Podgórzyna), 1 odwołanie w sprawie określonej w art. 13 pkt 3 (Burmistrz Przemkowa) i 1 odwołanie w sprawie określonej w art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o. (Burmistrz Przemkowa).

Kolegium, po zbadaniu spełnienia wymogów formalnych wniesienia odwołania oraz po rozpoznaniu zarzutów i wniosków zawartych w odwołaniu, postanowiło:

- 1) oddalić odwołanie Burmistrza Przemkowa od uchwały nr II/372/2012 Składu Orzekającego w sprawie opinii o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Gminy Przemków na rok 2013 — uznając, że argumenty podnoszone w odwołaniu Burmistrza, w tym deklaracja poprawy sytuacji finansowej, przy jednoczesnym stwierdzeniu „nie uważam, by sytuacja finansowa Gminy Przemków była trudna i występowała konieczność realizacji programu naprawczego”, nie zasługują na uwzględnienie; Kolegium w pełni podzieliło wyrażone w opinii Składu Orzekającego stanowisko dotyczące nierealnego planowania wielkości budżetowych, szczególnie dochodów majątkowych oraz wynikającego stąd zagrożenia ponownego niezachowania przez Gminę kluczowych reguł fiskalnych, w tym limitu łącznej kwoty długu i limitu łącznej kwoty spłat (uchwała Kolegium nr 8/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r.);
- 2) oddalić odwołanie Burmistrza Przemkowa od uchwały nr II/373/2012 Składu Orzekającego w sprawie opinii o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Przemków, przedłożonym wraz z projektem uchwały budżetowej na 2013 rok — uznając, że podnoszone w odwołaniu argumenty (takie same jak w przypadku odwołania od negatywnej opinii o projekcie uchwały budżetowej na rok 2013) nie zasługują na uwzględnienie i nie mogą rzutować na zmianę oceny negatywnej, wyrażonej w opinii Składu Orzekającego, w tym ze względu na niezachowanie obowiązującej w 2013 r. relacji określonej w art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. oraz planowanie niezachowania w roku 2014 relacji określonej w art. 243 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 9/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r.);
- 3) oddalić odwołanie Wójta Podgórzyna od uchwały nr I/121/2013 Składu Orzekającego w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Podgórzyn za rok 2012 — wskazując w uzasadnieniu uchwały na bezzasadność postawionych w odwołaniu zarzutów dotyczących interpretacji przepisu art. 242 u.f.p., który zdaniem Wójta nie odnosi się do kwoty przekroczenia i nie reguluje, w jakim stosunku można lub nie można przekroczyć cytowaną normę, a Skład Orzekający wydając negatywną opinię nie podał, w oparciu o jakie przesłanki ocenił negatywnie wykonanie budżetu w odniesieniu do postanowień art. 242 u.f.p. i nie określił, do jakiej wysokości można przekroczyć warunki określone w tym przepisie, a powyżej jakiej wartości jest to już niedopuszczalne; Kolegium nie uwzględniło także argumentów dotyczących przyczyn niezachowania reguły wydatkowej, bowiem w odwołaniu wskazano, że „ustalenie ujemnego wyniku operacyjnego związane było przede wszystkim z utraconymi dochodami bieżącymi na kwotę nie mniejszą niż 1.006.000 zł”, w tym z powodu braku wpływów ze wskazanych trzech źródeł dochodów (łącznie na kwotę 425.301 zł), w tym z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych na kwotę 100.440 zł (uchwała Kolegium nr 68/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r.);
- 4) oddalić odwołanie Burmistrza Głuszycy od uchwały nr III/89/2013 Składu Orzekającego w sprawie opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Głuszycy za rok 2012 — wskazując w uzasadnieniu na nietrafność podniesionego w odwołaniu zarzutu dotyczącego dokonania przez Skład Orzekający niewłaściwej oceny istoty zaciągniętego przez Burmistrza zobowiązania finansowego (w kwocie 1.000.000 zł), a którego istotą — zdaniem Burmistrza — było zawarcie Porozumienia na spłatę zadłużenia, co dalej wyjaśniono — „w celu poprawienia wskaźników wymagalne zobowiązania [...] zastąpiono zobowiązaniem niewymagalnym w tej samej wysokości wobec jednego wierzyciela z tytułu sprzedaży zobowiązań na kwotę 1.000.000 zł”; Kolegium wskazało, iż porozumienie zawiera przedmiotowo istotne składniki umowy pożyczki, określone w art. 720 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), a przytoczone w odwołaniu argumenty nie odpowiadają stanowi rzeczywistości, bowiem z porozumienia nie wynika, aby jego przedmiotem było wyrażenie zgody przez Gminę na wstąpienie Podmiotu w prawa zaspokojonego wierzyciela w trybie art. 518 § 1 pkt 3 k.c. (poprzez zapłatę na rzecz wierzycieli z pierwotnego stosunku zobowiązaniowego łączącego gminę z wierzycielami), a jednocześnie ze sprawozdania Gminy (Rb-NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2012 r.) wynika wykonanie przychodów z tytułu zawartego porozumienia na kwotę 1.000.000 zł (uchwała Kolegium nr 69/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r.).

Dla porównania — w 2012 r. wniesiono 6 odwołań od opinii wydanych przez Składy Orzekające w sprawach określonych w art. 13 pkt 3–5 i 8 ustawy o r.i.o. oraz w art. 246 ust. 1 u.f.p., które zostały oddalone, z tego 5 po rozpatrzeniu, a 1 bez rozpatrzenia podnoszonych argumentów.

7. Wykonanie zadań, o których mowa w art. 13 ustawy o r.i.o. [cz. I pkt 7–15 planu pracy]

W roku 2013 Składy Orzekające Izby — powołane zarządzeniem Prezesa Izby nr 1/12 z dnia 1 lutego 2012 r., zmienionym w 2013 r. zarządzeniami nr 8/13 z dnia 10 czerwca, nr 9/13 z dnia 7 sierpnia, nr 13/13 z dnia 5 września i nr 17/13 z dnia 9 października — wydały **1682 opinie**, z tego 1272 opinie w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 410 opinii w sprawach określonych w art. 246 ust. 1 i 3 oraz w art. 230 ust. 4 u.f.p.

Dla porównania — w 2012 r. wydano 1695 opinii, z tego 1307 w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 388 opinii w sprawach określonych w przepisach ustawy o finansach publicznych.

Rodzaj i liczba opinii wydanych przez Składy Orzekające Izby w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba opinii wydanych przez właściwe Składy Orzekające					
	razem	I	II	III	IV	V
Opinie ogółem, z tego w sprawie:	1682	383	364	295	326	314
1) możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych	228	52	45	44	43	44
2) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej	118	22	28	12	28	28
3) prawidłowości planowanej kwoty długu	194	45	42	33	38	36
4) projektu uchwały budżetowej na rok 2014	209	49	46	40	37	37
5) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej	98	18	21	17	21	21
6) projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej	208	49	46	40	36	37
7) informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 r.	208	49	45	36	41	37
8) sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2012	208	49	45	36	41	37
9) wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium	207	49	45	36	40	37
10) uchwały o nieudzieleniu absolutorium za rok 2012	4	1	1	1	1	0
W tym opinie negatywne	24	6	6	3	1	8

Wykonanie przez Izbę w 2013 r. zadań dotyczących wydania opinii, tak jak w roku poprzednim, odnosiło się do pełnego katalogu spraw podlegających zaopiniowaniu przez składy orzekające regionalnych izb obrachunkowych. Przedmiot opiniowania stanowiły zarówno przedłożone przez dolnośląskie j.s.t. projekty uchwał na rok 2014, jak i wielkości określone w uchwałach budżetowych na rok 2013 i w wieloletnich prognozach finansowych oraz wyniki realizacji budżetu przedstawione w sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2012 i pierwsze półrocze 2013 roku.

Spośród 1682 opinii wydanych w 2013 r. (o 13 mniej niż w 2012 r.):

- 1) 1480 (88,0%) stanowiły opinie pozytywne (w 2012 r. wydano 1486 opinii pozytywnych, co stanowiło 87,7% wydanych),
- 2) 178 (10,6%) stanowiły opinie pozytywne z uwagami (w 2012 r. wydano 180 opinii pozytywnych z uwagami, co stanowiło 10,6% wydanych),
- 3) 24 (1,4%) stanowiły opinie negatywne (w 2012 r. wydano 29 opinii negatywnych, co stanowiło 1,7% wydanych).

W roku 2013 negatywnie zaopiniowano:

- 5 projektów uchwał budżetowych na rok 2014 (Piechowice, Pęcław, Przemków, Cieszków i Powiat górski),
- 7 projektów uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (Leśna, Piechowice, Pęcław, Przemków, Głuszycy, Cieszków i Powiat górski),
- 5 informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za pierwsze półrocze 2013 r. (Stara Kamienica, Przemków, Krośnice, Milicz i Żmigród),
- 5 sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2012 (Podgórzyn, Przemków, Głuszycy, Szczytna i Krośnice),
- 2 uchwały rad gmin w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2012 (Platerówka i Ziębice).

W każdym przypadku, niezależnie od charakteru wydanej opinii, zamieszczano pouczenie o przysługującym prawie wniesienia odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały składu orzekającego (art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o.). Ponadto w opiniach wydanych w sprawach, o których mowa w art. 230 ust. 3 i 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p., zawierano pouczenie o obowiązku ich publikacji.

A. *Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego j.s.t., opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)*

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	228	194	34	0
– gminy	200	171	29	0
– miasta na prawach powiatu	5	5	0	0
– powiaty	19	17	2	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	3	0	3	0

W roku 2013 — na wnioski organów wykonawczych j.s.t. i ich związków, złożone w trybie art. 91 ust. 2 u.f.p. — wydano **228 opinii** (o 35 mniej niż w 2012 r.), z których 194 (85,1% wydanych) stanowiły opinie pozytywne, a 34 (14,9% wydanych), opinie pozytywne z uwagami. Liczba wydanych opinii obejmuje:

- 1) 172 opinie o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (o 49 mniej niż w 2012 r.), z tego 151 (87,8% wydanych) opinii pozytywnych i 21 (12,2% wydanych) opinii pozytywnych z uwagami,
- 2) 56 opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych (o 14 więcej niż w 2012 r.), z tego 43 opinie pozytywne i 13 opinii pozytywnych z uwagami, co stanowiło odpowiednio, 76,8% i 23,2% wydanych.

W 34 opiniach pozytywnych z uwagami, z tego w 21 w sprawie możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz w 13 w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych (obligacji), wskazywano na:

- zagrożenie przekroczenia na koniec 2013 r. ustawowo dopuszczonej granicy zadłużenia (granicy 60% wykonanych dochodów), określonej w utrzymanym w mocy art. 170 ust. 1 u.f.p. z 2005 r., w tym wobec niskiego wykonania planu dochodów i planowanych spłat (Siechnice, Żmigród oraz Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji, zwany dalej „WZWIK”),
- niezachowanie w 2013 r. relacji łącznej kwoty spłat do dochodów, określonej w art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r., w związku z restrukturyzacją zadłużenia, co zapewniało zachowanie, poczynając od 2014 r. relacji określonej w art. 243 ust. 1 u.f.p. (Dziadowa Kłoda, Oborniki Śląskie, Radków, Udanin, Żarów i Powiat strzeliński),
- ograniczoną zdolność spłaty zaciąganych zobowiązań, wobec uzyskania w realizacji budżetów za lata 2010–2012 niewielkich nadwyżek operacyjnych oraz dochodów ze sprzedaży majątku, w tym w związku z nieuzyskaniem w 2012 r. planowanego podwyższenia wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań do poziomu zapewniającego zachowanie (poczynając od roku 2014) relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. (Domaniów, Niemcza, Pieszycy, Góra, Jemielno i Powiat ząbkowicki),
- ryzyko nieuzyskania planowanego w roku 2013 i w kolejnych latach podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań, wobec niezachowania wymogu realistycznego planowania wielkości budżetowych, o którym mowa w art. 226 ust. 1 u.f.p., szczególnie w odniesieniu do ustalenia dochodów ze sprzedaży majątku (Kamienna Góra m., Kłodzko m., Żarów, Milicz, Oborniki Śląskie, Trzebnica i Powiat ząbkowicki), lub ze względu na ustalenie terminów spłat zobowiązań (planowanych rozchodów budżetu) w długim horyzoncie czasowym, czym potwierdzono niewielką skłonność do podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań (Bielawa, Góra i Oleśnica w.),
- nieuwzględnienie w latach spłaty kredytów lub wykupu obligacji wymogu art. 244 u.f.p., z którego wynika obowiązek uwzględnienia przez gminy członkowskie przypadających do spłaty zobowiązań związku (Walim i Związek Gmin Zagłębia Miedziowego).

Dla porównania — w 2012 r. wydano 263 opinie o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych, z tego 236 pozytywnych i 27 pozytywnych z uwagami.

B. Opiniowanie możliwości sfinansowania deficytu j.s.t. przedstawionego w uchwale budżetowej na rok 2013 (art. 246 ust. 3 u.f.p.) oraz w projekcie uchwały budżetowej na rok 2014 (art. 246 ust. 1 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii							
	art. 246 ust. 3 u.f.p.				art. 246 ust. 1 u.f.p.			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	118	109	9	0	98	89	9	0
– gminy	95	89	6	0	83	77	6	0
– miasta na prawach powiatu	1	1	0	0	3	2	1	0
– powiaty	16	13	3	0	7	6	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	1	1	0	0
– związki międzygminne	5	5	0	0	4	3	1	0

Obowiązek przedstawienia przez regionalną izbę obrachunkową opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez j.s.t. określa przepis art. 246 u.f.p., który w ust. 1 obowiązek ten odnosi do deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej, a w ust. 3 — do deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej.

W roku 2013 Składy Orzekające Izby wydały łącznie **216 opinii** w sprawie możliwości sfinansowania deficytu, z tego:

- 1) 118 opinii — w sprawie możliwości sfinansowania deficytu określonego w uchwałach budżetowych j.s.t. na rok 2013 (art. 246 ust. 3 u.f.p.), z których 109 (92,4% wydanych) stanowiły opinie pozytywne, a 9 (7,6% wydanych) stanowiły pozytywne z uwagami; wśród nich 29 dotyczyło deficytu wprowadzonego w wyniku zmiany budżetu (dla porównania — w 2012 r. wydano 105 opinii, z tego 97 pozytywnych, 7 pozytywnych z uwagami i 1 negatywną);
- 2) 98 opinii — w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2014 (art. 246 ust. 1 u.f.p.), z których 89 (90,8% wydanych) stanowiły opinie pozytywne, a 9 (9,2% wydanych) opinie pozytywne z uwagami (dla porównania — w 2012 r. wydano 89 opinii, z tego 76 pozytywnych, 11 pozytywnych z uwagami i 2 negatywne).

Liczba wydanych w 2013 r. opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2014 (98 opinii) — wyższa o 9 w porównaniu do wydanych w 2012 r. — wskazuje na wzrost liczby gmin (o 9) i miast na prawach powiatu (o 2) oraz spadek liczby powiatów (o 2) skłonnych do przyjęcia budżetów deficytowych na rok 2014. Jednocześnie z porównania liczby opinii wydanych o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwałach budżetowych na rok 2013 wynika, że 29 j.s.t. określiło deficyt w wyniku zmiany uchwały budżetowej (w trakcie realizacji budżetu). Tym samym widoczna w 2012 r. zmniejszona liczba deficytów, tak w projektach uchwał budżetowych na rok 2013 (89 opinii), jak i w podjętych na ten rok uchwałach budżetowych (89 opinii), w trakcie roku budżetowego — wzrosła do 118.

W 9 opiniach pozytywnych z uwagami o możliwości sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej na rok 2013 wskazywano niekorzystne oddziaływanie zobowiązań dłużnych (kredytów, pożyczek i obligacji), określających źródła finansowania deficytu budżetu na możliwość zachowania:

- poczynając od 2014 r., relacji określonej w art. 243 u.f.p., w tym wobec nierealistycznego ustalenia dochodów ze sprzedaży majątku (Oława w., Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Żarów i Powiat górski), przyjęcia harmonogramu spłat niezgodnie z wynikającym z zawartych umów (Powiat jeleniogórski) oraz nieuwzględnienia wymogu art. 244 u.f.p. w zakresie doliczenia przypadających do spłaty zobowiązań związku (Świebodzice i Żarów),
- w 2013 r. relacji łącznej kwoty spłat, o której mowa w art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. (Kostomłoty i Powiat strzeliński).

Natomiast w 9 opiniach pozytywnych z uwagami wydanych o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2014 (6 gmin, 1 powiat, 1 miasto na prawach powiatu i 1 związek międzygminny), Składy Orzekające wskazywały na:

- zagrożenie niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., w kolejnych latach, wobec obciążenia budżetów tych lat spłatą zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, planowanych do zaciągnięcia w 2014 r. na finansowanie planowanego deficytu (Jemielno, Kostomłoty, Malczyce i Udanie),
- nieuzasadnione przedstawienie nadwyżek z lat ubiegłych jako źródła sfinansowania deficytu budżetu, w tym wydatków bieżących, wobec braku uprawdopodobnienia możliwości ich posiadania oraz zagrożenia niezachowania wymogów art. 242 u.f.p. (ZPGD-7),
- nieuwzględnienie — wbrew wymogom art. 244 u.f.p. — przypadających do spłaty zobowiązań związku przez gminy członkowskie (Czarny Bór i Miasto Wałbrzych),
- nieokreślenie — wbrew wymogom art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p. — źródeł finansowania deficytu (Miękinia).

Dla porównania — w 2012 r. wydano 105 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwałach budżetowych j.s.t. na rok 2012, w tym 1 negatywną (Powiat milicki) oraz 89 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2013, w tym 2 negatywne (Stara Kamienica i Niemcza).

C. Opiniowanie prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., o której mowa w art. 230 ust. 4 u.f.p.

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	194	166	28	0
– gminy	161	136	25	0
– miasta na prawach powiatu	4	3	1	0
– powiaty	25	23	2	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	3	3	0	0

Składy Orzekające Izby — zgodnie z dyspozycją art. 230 ust. 4 u.f.p., tj. na podstawie przyjętej przez j.s.t. wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2013 — wydały **194 opinie** o prawidłowości planowanej kwoty długu. Liczba wydanych opinii jest zbieżna z liczbą wydanych w 2012 r., w tym w wyniku wzrostu liczby związków planujących wystąpienie długu. W obszarze działania Izby 5 gmin (Bolesławiec w., Kamieniec Ząbkowicki, Rudna, Szczawno-Zdrój, Warta Bolesławiecka), 1 powiat (wałbrzyski) i 9 związków gminnych nie prognozowało kwoty długu na koniec roku 2013 i lat kolejnych.

Zgodnie z art. 230 ust. 5 u.f.p., w przypadku negatywnej opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu, j.s.t. dokonuje takich zmian uchwał, aby została zachowana relacja określona w art. 243, przy czym na lata 2011–2013 w związku z art. 121 ust. 8 p.w.u.f.p. — relacje określone w art. 169–171 u.f.p. z 2005 roku.

W roku 2013 Składy Orzekające Izby wydały 166 opinii pozytywnych, co stanowiło 85,6% wydanych, i 28 opinii pozytywnych z uwagami, co stanowiło 14,4% wydanych (w 2012 r. opinie pozytywne z uwagami stanowiły 9,8% wydanych). Nie wystąpił przypadek wydania negatywnej opinii, niemniej w 1 przypadku, wobec dokonania istotnych zmian w prognozie, opinię wydano ponownie (Domaniów).

W 28 opiniach pozytywnych z uwagami o prawidłowości planowanej kwoty długu zarzucono organom 25 gmin, 1 miasta na prawach powiatu i 2 powiatów:

- w 12 przypadkach — nieuwzględnienie obowiązku zachowania, poczynając od 2014 r., relacji określonej w art. 243 u.f.p. (Piechowice, Świerzawa, Wleń, Przemków, Boguszów Gorce, Międzylesie, Mieroszów, Szczytna, Cieszków, Dziadowa Kłoda i Powiat strzeliński), w tym wobec zagrożenia niezachowania relacji w sytuacji planowanego obniżenia wydatków bieżących bez wskazania przesłanek (Domaniów),

- w 5 przypadkach — możliwość przekroczenia na koniec 2013 r. granicy zadłużenia określonej w art. 170 ust. 1 u.f.p. z 2005 r., w tym wobec wysokiego poziomu zadłużenia i nierealistycznego ustalenia planowanych dochodów (Karpacz, Stara Kamienica, Jedlina-Zdrój, Przemków i Krośnice),
- w 7 przypadkach — nieuwzględnienie wymogu art. 244 u.f.p., z którego wynika obowiązek doliczenia do łącznej kwoty spłat i wykupów, przypadających do spłaty zobowiązań związku (7 gmin — członków WZWiK),
- w 5 przypadkach — nierealistyczne ustalenie wielkości dochodów ze sprzedaży majątku (Oborniki Śląskie, Oława w., Ząbkowice Śl., Ziębice i Powiat jeleniogórski),
- w pojedynczych przypadkach — przekroczenie relacji, o której mowa w art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. (Kostomłoty) i nieprawidłowe ustalenie kwoty długu (Milicz).

Dla porównania — w 2012 r. wydano również 194 opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., z tego 174 pozytywne, 19 pozytywnych z uwagami i 1 negatywną (Powiat milicki).

D. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2014 (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	209	179	25	5
– gminy	165	139	22	4
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0
– powiaty	26	23	2	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	11	1	0
– związek powiatów	1	1	0	0

Składy Orzekające Izby poddały w 2013 r. badaniu i ocenie **209 projektów** uchwał budżetowych na rok 2014, przedłożonych przez zarządy j.s.t. na podstawie art. 238 ust. 1 i 2 u.f.p. W wyniku badania:

- 1) 179 projektów uzyskało opinię pozytywną, z tego projekty 139 (84,2%) gmin, projekty 4 miast na prawach powiatu, projekty 23 (88,5%) powiatów, projekt województwa samorządowego, projekty 11 związków międzygminnych i projekt związku powiatów,
- 2) 25 projektów uzyskało opinię pozytywną z uwagami, z tego projekty 22 gmin, 2 powiatów i 1 związku międzygminnego,
- 3) 5 projektów uzyskało opinię negatywną, z tego projekty 4 gmin (Piechowice, Pęcław, Przemków, Cieszków) i projekt Powiatu górowskiego.

W 5 negatywnych opiniach o projektach uchwał budżetowych na rok 2014:

- postawiono zarzut nieuwzględnienia obowiązku zachowania w roku 2014 relacji określonej w art. 243 ust. 1 u.f.p., zgodnie z którą relacja łącznej kwoty przypadających w roku budżetowym spłat zobowiązań dłużnych wraz z należnymi odsetkami do dochodów, nie może przekroczyć zdolności spłaty zobowiązań, obliczonej średnią arytmetyczną relacji różnicy dochodów bieżących (powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku) i wydatków bieżących do dochodów j.s.t. z trzech lat poprzedzających rok budżetowy,
- wskazano wielkość przekroczenia ustawowej relacji przez Powiat górowski (o 1,48 pkt proc.), gminę Piechowice (o 2,95 pkt proc.), gminę Cieszków (o 5,95 pkt proc.), gminę Pęcław (o 7,85 pkt proc.) i gminę Przemków (o 7,86 pkt proc.),
- poinformowano o braku możliwości uchwalenia przez organ stanowiący budżetu na rok 2014 w wielkościach przedstawionych w projekcie uchwały budżetowej,

- zalecono niezwłoczne przystąpienie do opracowania programu naprawczego i jego konsekwentnej realizacji, wobec symptomów dalszego pogarszania się sytuacji finansowej gminy (w negatywnej opinii o projekcie uchwały budżetowej gminy Przemków).

W 25 opiniach pozytywnych z uwagami o projektach uchwał budżetowych na rok 2014 wskazywano najczęściej na:

- nieuwzględnienie niekorzystnego wpływu planowanych na rok 2014 deficytów, skutkujących wzrostem kwoty długu, na możliwość zachowania w kolejnych latach relacji określonej w art. 243 ust. 1 u.f.p.,
- nieprawidłowe określenie limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, stanowiące niedopełnienie wymogu art. 212 ust. 1 pkt 6 u.f.p.,
- nieprecyzyjne formułowanie upoważnień dla organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie, w tym formułowanie zakresu upoważnień z naruszeniem art. 258 ust. 1 u.f.p.,
- niezgodne z wymogami art. 222 u.f.p. ustalenie wysokości tworzonych rezerw, w tym brak utworzenia rezerwy ogólnej lub jej ustalenie poniżej normy określonej w art. 222 ust. 1 u.f.p. oraz ustalenie rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego niezgodnie z wymogiem art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1166),
- niewyodrębnienie — wbrew wymogom art. 212 ust. 1 pkt 8 u.f.p. — dochodów i wydatków, do których mają zastosowanie szczególnie zasady wykonywania budżetu, wynikające z odrębnych ustaw,
- niezachowanie wymogów art. 215 u.f.p. przy sporządzeniu zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu j.s.t., w tym w związku z nieprawidłową klasyfikacją dotacji lub podmiotów,
- niezachowanie wymaganej spójności danych ujmowanych w załącznikach do projektu uchwały budżetowej, w tym ze względu na różnice planowanych kwot wydatków i sposobu ich zaklasyfikowania,
- nierzetelne uzasadnienie projektowanych wielkości dochodów ze sprzedaży majątku i możliwości dysponowania nadwyżkami środków z lat ubiegłych włączanych w finansowanie deficytu i zapadających spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji,
- nieprzedłożenie wraz z projektem uchwały budżetowej materiałów informacyjnych, określonych w uchwałach podjętych na podstawie art. 234 u.f.p., wbrew wymogom art. 238 ust. 2 pkt 2 u.f.p.

Dla porównania — w 2012 r. o projektach uchwał budżetowych na rok 2013 wydano 208 opinii, z tego 174 pozytywne, 28 pozytywnych z uwagami i 6 negatywnych (Piechowice, Stara Kamienica, Przemków, Niemcza, Krośnice i Powiat górowski).

E. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	171	30	7
– gminy	165	136	23	6
– miasta na prawach powiatu	4	3	1	0
– powiaty	26	20	5	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	11	10	1	0
– związek powiatów	1	1	0	0

Opinie o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t., o których mowa w art. 230 u.f.p. — przedstawionych wraz z projektem uchwały budżetowej (wymóg ust. 2) i przekazanych w formie dokumentu elektronicznego (ust. 9) — Składy Orzekające Izby wydały ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania (wymóg ust. 3).

W roku 2013 o przekazanych do Izby w formie elektronicznej projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, przedstawionych wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2014 wydano **208 opinii**, z tego:

- 1) 171 opinii pozytywnych (82,2% wydanych), w tym 136 opinii pozytywnych o projektach uchwał gmin i 20 o projektach uchwał powiatów (w 2012 r. wydano 169 opinii pozytywnych, w tym 137 o projektach gmin i 19 o projektach powiatów),
- 2) 30 opinii pozytywnych z uwagami (14,4% wydanych), wśród nich 23 o projektach gmin i 5 o projektach powiatów (w 2012 r. wydano 32 opinie pozytywne z uwagami, w tym 22 o projektach gmin i 6 o projektach powiatów),
- 3) 7 opinii negatywnych (3,4% wydanych), z tego 6 o projektach gmin (Leśna, Piechowice, Pęcław, Przemków, Głuszycy i Cieszków) i 1 o projekcie Powiatu górowskiego (w 2012 r. wydano 7 negatywnych opinii, z tego 6 o projektach gmin i 1 o projekcie powiatu).

Zarzuty stawiane w negatywnych opiniach o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedłożonym wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2014 dotyczyły niezachowania relacji określonej w art. 243 u.f.p., zgodnie z którą posiadana przez j.s.t. zdolność spłaty zobowiązań dłużnych (wyrażona uśrednioną z trzech lat relacją różnicy dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatków bieżących do dochodów) nie może być niższa niż relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku spłat kredytów pożyczek i obligacji wraz z należnymi odsetkami do planowanych dochodów. Wymogu art. 243 u.f.p. nie zachowały:

- gminy Piechowice i Pęcław w roku 2014 r. oraz gmina Leśna w 2015 r.,
- gmina Cieszków w latach 2014 i 2015,
- gmina Przemków i Powiat górowski w latach 2014–2016,
- gmina Głuszycy w latach 2017–2029 przy jednoczesnym nieuwzględnieniu art. 244 u.f.p.

W 30 opiniach pozytywnych z uwagami — uwzględniając wymogi art. 230 ust. 3 u.f.p., odnoszące się do wydania opinii ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania — Składy Orzekające wskazywały najczęściej na:

- nieuwzględnienie — wbrew wymogom art. 244 u.f.p. — przypadających do spłaty (w latach 2014–2021 zobowiązań związku (8 gmin — członków Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji),
- zagrożenie niezachowania w kolejnych latach — relacji z art. 243 ust. 1 u.f.p., w związku z planowanym deficytem budżetu na rok 2014, którego źródła finansowania stanowią będą środki zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych obligacji, obciążające spłatą budżety kolejnych lat (8 gmin),
- zagrożenie niezachowania w roku 2014 i kolejnych latach — relacji z art. 243 ust. 1 u.f.p., w tym wobec niezachowania wymogu realności prognozy, szczególnie przy ustaleniu wielkości dochodów ze sprzedaży majątku (4 gminy i 3 powiaty), a także przy ustaleniu znaczącego wzrostu dochodów bieżących lub obniżenia wydatków bieżących (3 gminy i 2 powiaty),
- nieuprawnione przesunięcie w czasie terminów spłaty oraz nieuprawnione stosowanie ustawowych wyłączeń z ograniczeń w odniesieniu do już zaciągniętych kredytów (2 gminy i 1 powiat).

Wyniki opiniowania za 2013 rok nie obejmują projektu wieloletniej prognozy finansowej związku EKOGOK, przekazanego w formie elektronicznej 23 grudnia 2013 r. i zbadanego w 2014 roku.

Dla porównania — w 2012 r. o projektach wieloletniej prognozy finansowej wydano 208 opinii, z tego 169 pozytywnych, 32 pozytywne z uwagami i 7 negatywnych (Piechowice, Stara Kamienica, Przemków, Dziadowa Kłoda, Niemcza, Krośnice i Powiat milicki).

F. *Wydawanie opinii o przedłożonych przez organy wykonawcze j.s.t. informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 r. (art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o.)*

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	184	19	5
– gminy	165	144	16	5
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0
– powiaty	26	24	2	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	11	1	0

W roku 2013 Składy Orzekające Izby wydały **208 opinii** o przedłożonych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zarządy powiatów, zarząd województwa i zarządy związków informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 roku. Przedmiot opiniowania stanowiła nie tylko informacja o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze, ale także informacja o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz informacja o przebiegu wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury i sp zoz, przedstawiona zgodnie z art. 266 ust. 1 u.f.p.

O przedłożonych informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 r. wydano 184 opinie pozytywne, 19 opinii pozytywnych z uwagami i 5 opinii negatywnych, co stanowiło — odpowiednio — 88,5%, 9,1% i 2,4% wydanych w tej sprawie.

Na wyniki opiniowania oddziaływało relatywnie niskie wykonanie planu dochodów gmin (średnio 48,0%), co w licznych przypadkach skutkowało wzrostem poziomu zadłużenia, w tym z tytułu zaciągnięcia kredytów na finansowanie przejściowego deficytu, oraz wystąpieniem zobowiązań wymagalnych. Cztery negatywne opinie dotyczyły gmin, których zadłużenie na koniec drugiego kwartału 2013 r. przekroczyło ustawowo dopuszczoną granicę 60% planowanych dochodów, o której mowa w art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. (Stara Kamienica, Krośnice, Przemków i Żmigród).

W negatywnej opinii wydanej o:

- przedłożonej przez Wójta Gminy Stara Kamienica informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy Stara Kamienica za I półrocze 2013 r. — zarzucono nierealne planowanie dochodów ze sprzedaży majątku, co może spowodować brak możliwości spłaty kredytu zaciągniętego na finansowanie przejściowego deficytu, a także wykonanie budżetu z naruszeniem obowiązujących zasad, co wyraziło się przekroczeniem granicy, o której mowa w art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. (relacja kwoty długu przy uwzględnieniu wyłączeń ustawowych stanowiła 71,11% planowanych dochodów), wystąpieniem deficytu (w kwocie 882.986 zł) przy planowanej nadwyżce (w kwocie 1.063.666 zł) oraz dopuszczeniem do wystąpienia zobowiązań wymagalnych (na kwotę 101.962 zł);
- przedłożonej przez Wójta Gminy Krośnice informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy Krośnice za I półrocze 2013 r. — zarzucono przekroczenie granicy zadłużenia, określonej w art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. (relacja kwoty długu do planowanych dochodów wyniosła 60,26%), co przy rażąco niskim wykonaniu planu dochodów (35,2% planowanych), w tym dochodów majątkowych (6,7% planowanych), co wskazuje na brak możliwości wykonania budżetu na rok 2013 w planowanych wielkościach;
- przedłożonej przez Burmistrza Przemkowa informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy Przemków za I półrocze 2013 r. — zarzucono wykonanie budżetu z naruszeniem obowiązujących zasad, w tym wobec dopuszczenia do ponownego wzrostu zobowiązań wymagalnych (do kwoty 2.031.350 zł) i niedokonania spłat kredytów i pożyczek w planowanych wielkościach, co skutkowało ponownym przekroczeniem granicy, o której mowa w art. 170 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. (relacja kwoty długu do planowanych dochodów wyniosła 81,64%), pomimo zaciągnięcia pożyczek na zachowanie płynności finansowej i spłatę zobowiązań (łącznie w kwocie 1.641.953 zł); ponadto w opinii wskazano na realne zagrożenie niezachowania na koniec roku budżetowego relacji określonej w art. 170 ust. 1 u.f.p. z 2005 r.;
- przedłożonej przez Burmistrza Żmigrodu o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze 2013 r. — zarzucono wykonanie budżetu z niezachowaniem zasad dotyczących dokonywania wydatków publicznych i zaciągania zobowiązań, o których mowa w art. 44 ust. 3 pkt 3 i art. 46 ust. 1 u.f.p., w tym wobec dopuszczenia do dalszego wzrostu zobowiązań wymagalnych, co przy jednoczesnym braku dokonania

płatności wynikających z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich, skutkowało wzrostem zobowiązań wymagalnych (do kwoty 2.885.745 zł) i przekroczeniem ustawowo dopuszczonej granicy zadłużenia (relacja łącznej kwoty długu wyniosła 61,49% planowanych dochodów); ponadto wskazano, że na przekroczenie granicy zadłużenia oddziaływał kredyt (w wysokości 2.371.785 zł), zaciągnięty na finansowanie przejściowego deficytu, którego kwota przekroczyła wielkość planowaną;

- przedłożonej przez Burmistrza Milicza informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze 2013 r. — zarzucono wykonanie budżetu z naruszeniem zasad, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 3 u.f.p., w tym wobec realizacji nieplanowanych wydatków lub powyżej kwot ustalonych w uchwale budżetowej (na kwotę 59.671 zł) oraz dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych (na kwotę 212.584 zł); ponadto wskazano, że niskie wykonanie dochodów majątkowych (6,7% planowanych) niepomyślnie rokuje na możliwość wykonania budżetu w planowanych wielkościach.

W 19 opiniach pozytywnych z uwagami, z których 16 dotyczyło oceny informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze 2013 r., Składy Orzekające zwracały uwagę na:

- wystąpienie zobowiązań wymagalnych w wyniku nieterminowej realizacji zadań i regulowania obowiązkowych płatności, które obciążały budżety wydatkami związanymi z zapłatą odsetek i kar, czym naruszono zasady dokonywania wydatków określone w art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 u.f.p.; wystąpienie tej nieprawidłowości wskazano w 13 przypadkach, w tym w budżetach 11 gmin, przy czym w budżecie 1 gminy (Szczytna) łączyło się to ze wskazaniem na przekroczenie granicy 60% planowanych dochodów, a w budżetach 5 gmin (Lubań m., Kamienna Góra m., Mysłakowice, Podgórzyn i Głuszyca) — ze wskazaniem na ryzyko niezachowania zasady, o której mowa w art. 242 ust. 2 u.f.p.,
- wystąpienie w budżetach 4 gmin i w budżecie powiatu deficytu przy planowanej nadwyżce, w tym deficytu operacyjnego, co niepomyślnie rokuje na możliwość zachowania na koniec roku budżetowego relacji, o której mowa w art. 242 ust. 2 u.f.p., a w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. (Dobromierz, Kłodzko m., Lewin Kłodzki, Bierutów i Powiat górski),
- zagrożenie niezachowania na koniec roku budżetowego relacji z art. 170 ust. 1 u.f.p. z 2005 r., w tym wobec przekroczenia na koniec drugiego kwartału granicy 60% planowanych dochodów (Jedlina-Zdrój),
- nierealne planowanie budżetu, w tym w związku z zaplanowaniem dochodów ze sprzedaży majątku w kwotach niezajdujących potwierdzenia w realizacji za pierwsze półrocze, co przy braku odniesienia się do możliwości wykonania budżetu w planowanych wielkościach może stanowić zagrożenie niezachowania relacji, o której mowa w art. 170 u.f.p. z 2005 r. i w art. 243 u.f.p. (Góra, Oława w. i Powiat średzki).

Dla porównania — w 2012 r. wydano 178 opinii pozytywnych, 27 pozytywnych z uwagami i 3 negatywne (Bierutów, Krośnice i Przemków).

G. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze j.s.t. sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2012 wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	183	20	5
– gminy	166	144	17	5
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	23	3	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	12	0	0

W roku 2013 Składy Orzekające Izby wydały **208 opinii** o rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2012, przedłożonych przez organy wykonawcze 196 j.s.t. i 12 związków, z tego 183 opinie pozytywne, co stanowiło 88,0% wydanych, 20 opinii pozytywnych z uwagami (9,6% wydanych) i 5 opinii negatywnych (2,4% wydanych).

Negatywną opinię wydano o:

- przedłożonym przez Burmistrza Przemkowa sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Przemków za 2012 rok, z którego wynika wykonanie dochodów w wysokości 38.838.602 zł (88,7% planowanych) i wydatków w wysokości 36.840.924 zł (84,6% planowanych) — co wprawdzie pozwoliło na obniżenie poziomu zadłużenia Gminy z kwoty 35.438.604 zł (na koniec 2011 r.), stanowiącej 129,74% wykonanych dochodów, do kwoty 25.829.003 zł (na koniec 2012 r.), stanowiącej 66,5% wykonanych dochodów, niemniej nie spowodowało zredukowania zobowiązań wymagalnych, które wystąpiły we wszystkich jednostkach organizacyjnych Gminy; w opinii postawiono zarzut wykonania budżetu z ponownym przekroczeniem granicy zadłużenia (z naruszeniem art. 170 u.f.p. z 2005 r.) oraz zarzut niezachowania wymogów art. 44 ust. 3 u.f.p. w związku z wystąpieniem zobowiązań wymagalnych na kwotę 2.264.869 zł i zapłatą odsetek za nieterminową realizację zobowiązań;
- przedłożonym przez Wójta Gminy Krośnice sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Krośnice za 2012 rok, z którego wynika wykonanie budżetu z deficytem w wysokości 3.498.404 zł, przy wykonaniu dochodów w wysokości 28.289.214 zł (91,6% planowanych) i wydatków w wysokości 31.787.618 zł (91,8% planowanych) — skutkujące przyrostem zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek (o kwotę 3.838.692 zł); zadłużenie Gminy na koniec 2012 r. wyniosło 25.169.352 zł, co stanowiło 88,97% wykonanych dochodów (nie wystąpiły przesłanki zastosowania wyłączeń ustawowych); w opinii zarzucono ponowne przekroczenie ustawowej granicy zadłużenia, w tym także na etapie planowania, wobec dokonania (uchwałą z dnia 28 listopada 2012 r.) zmian w budżecie, polegających na zwiększeniu deficytu i przekształceniu kredytu zaciągniętego na finansowanie przejściowego deficytu (w wysokości 5.300.000 zł) w kredyt długoterminowy, stanowiący źródło finansowania planowanego deficytu;
- przedłożonym przez Burmistrza Szczytnej sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Szczytna za 2012 rok, z którego wynika wykonanie dochodów w wysokości 15.744.700 zł (75,5% planowanych) i wydatków w wysokości 15.283.938 zł (77,8% planowanych) oraz dokonanie spłat kredytów w wysokości 1.276.618 zł (38,2% planowanych), co pozwoliło na zmniejszenie zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek (o kwotę 808.335 zł), ale przy jednoczesnym wystąpieniu zobowiązań wymagalnych (na kwotę 1.211.127 zł) — oznaczało wzrost zadłużenia do kwoty 13.095.895 zł, stanowiącej 80,2% wykonanych dochodów (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń); w opinii wskazano na wykonanie budżetu z ponownym przekroczeniem ustawowo dopuszczonej granicy zadłużenia oraz z naruszeniem zasady roczności budżetu (wobec przeznaczenia środków otrzymanej na rok 2013 subwencji ogólnej na finansowanie rozchodów budżetu), a także z naruszeniem zasad dokonywania wydatków publicznych;
- przedłożonym przez Burmistrza Głuszycy sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Głuszycy za 2012 rok, z którego wynika wykonanie dochodów w wysokości 26.014.292 zł (89,6% planowanych) i wydatków w wysokości 25.963.858 zł (93,2% planowanych) oraz dokonanie spłaty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji w wysokości 3.220.137 zł — z uwagi na zaciągnięcie zobowiązania finansowego (w kwocie 1.000.000 zł) bez umocowania w uchwale budżetowej, czyli wbrew wymogom art. 212 ust. 1 pkt 4 i 6 oraz art. 91 ust. 1 u.f.p., a także z naruszeniem kompetencji, wynikających z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit c i d u.o.s.g., ponadto wskazano negatywne oddziaływanie wykonania budżetu (ujemny wynik operacyjny w wysokości 1.173.758 zł) na zdolność spłaty zobowiązań, w tym możliwość zachowania, poczynając od uchwały budżetowej na rok 2014 — relacji z art. 243 u.f.p.;
- przedłożonym przez Wójta Podgórzyna sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Podgórzyn za 2012 rok, z którego wynika wykonanie budżetu z deficytem w wysokości 2.418.454 zł, przy wykonaniu dochodów w wysokości 23.027.500 zł (91,3% planowanych) i wydatków w wysokości 25.445.954 zł (90,5% planowanych) — skutkujące przyrostem zadłużenia z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji (o kwotę 2.588.400 zł) oraz wystąpieniem zobowiązań wymagalnych na kwotę 434.136 zł; organowi wykonawczemu zarzucono wykonanie wydatków bieżących wyższych niż dochody bieżące powiększone o wolne środki, wbrew wymogom art. 242 ust. 2 u.f.p., oraz dokonywanie wydatków z niezachowaniem wymogów art. 44 ust. 3 pkt 3 u.f.p., ponadto wskazano zagrożenie niezachowania przez Gminę, poczynając od uchwały budżetowej na rok 2014, relacji określonej w art. 243 u.f.p. — wobec wykonania wydatków bieżących wyższych (o 856.879 zł) od wykonanych dochodów bieżących, co wyznaczyło ujemną wartość wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań, obliczonego z wykonania budżetu w latach 2010–2012.

W 20 opiniach pozytywnych z uwagami o sprawozdaniach z wykonania budżetów j.s.t. za rok 2012 Składy Orzekające Izby — odnosząc się do przestrzegania zasad obowiązujących przy realizacji budżetu, poziomu i relacji zadłużenia oraz zakresu i szczegółowości informacji przedstawionej w sprawozdaniach — wskazywały na:

- wykonanie budżetu bez uwzględnienia obowiązku zachowania reguły wydatkowej, określonej w art. 242 ust. 2 u.f.p. (Radków i Szklarska Poręba),
- zamknięcie roku budżetowego deficytem przy planowanej nadwyżce (Lubań m. i Piechowice) lub deficytem wyższym niż planowany (Czernica, Szklarska Poręba i Ziębice), co oznacza wykonanie budżetu z niezachowaniem zasady uprzedniości budżetu, wobec niedopełnienia wymogu określenia deficytu i źródeł jego pokrycia w uchwale budżetowej, o czym stanowi art. 211 ust. 4 w związku z art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p.,
- włączenie środków niestanowiących przychodów budżetu (raty subwencji ogólnej — część oświatowa, przekazanej w grudniu na styczeń 2013 r.) w finansowanie deficytu lub przypadających w roku budżetowym spłat kredytów (Bierutów, Dobromierz, Duszniki-Zdrój, Lubań m., Lwówek Śląski, Mysłakowice, Radków, Szklarska Poręba, Świdnica w. i Żarów), co oznacza wykonanie budżetu z naruszeniem kompetencji wynikających z art. 212 ust. 1 pkt 3 i 4 w związku z art. 217 ust. 2 u.f.p.,
- przekroczenie granicy zadłużenia określonej w art. 170 ust. 1 u.f.p. z 2005 r., z tego w związku z nieuzyskaniem dochodów w planowanej wysokości (Powiat lubiński) oraz w związku z zaliczeniem do długu zobowiązań z tytułu umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok (Karpacz),
- dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych i zapłaty odsetek z tytułu zwłoki w regulowaniu zobowiązań (Lubań m., Lwówek Śląski, Szklarska Poręba, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Żarów i Żmigród), co stanowi naruszenie zasad dokonywania wydatków i zaciągania zobowiązań, o których mowa w art. 44 ust. 3 i art. 46 ust. 1 u.f.p.,
- wykonanie, wbrew wymogom art. 52 ust. 1 pkt 2 u.f.p., łącznych kwot rozchodów z przekroczeniem limitu ujętego w budżecie (Mysłakowice) oraz dokonanie spłat kredytów z przekroczeniem limitu wynikającego z art. 169 ust. 1 u.f.p. z 2005 r. (Powiat średzki).

Ponadto w przypadkach wystąpienia wydatków z tytułu zwrotu dotacji, przekroczenia planu wydatków, wystąpienia zobowiązań wymagalnych, wystąpienia wydatków z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań wskazywano na kwalifikowanie ich do czynów naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o których mowa w art. 9, 11 i 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168).

Dla porównania — w 2012 r. o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2011 wydano 177 opinii pozytywnych, 25 opinii pozytywnych z uwagami i 6 opinii negatywnych (Przemków, Krośnice, Szczytna, Wiązów, Żarów i Głuszycy).

Opiniowanie sprawozdań z wykonania budżetów za rok 2012 zakończyło się wydaniem 5 opinii negatywnych, w tym w 4 przypadkach dla tych samych jednostek (Przemków, Krośnice, Szczytna i Głuszycy) i w zasadzie z takich samych powodów, które zadecydowały o wydaniu negatywnych opinii o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2011. Z porównania charakteru opinii i rodzaju stawianych zarzutów wynika, że w ocenie sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2012 szczególną uwagę zwrócono na wynik operacyjny i jego oddziaływanie na kształtowanie się wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań. Wyniki opinio- wania wskazują też, że wykonanie budżetów z wysokim udziałem środków pochodzących z zaciągnięcia kredytów, w tym w związku z realizacją projektów z udziałem środków UE, stanowiło szczególne zagrożenie dla samorządów dysponujących niewielkim budżetem. Jednostki te przy wzroście kosztów realizowanych zadań mają ograniczone możliwości obniżenia wydatków bieżących, co przy niewielkim wzroście dochodów bieżących oznaczało, w licznych przypadkach, brak uzyskania nadwyżki operacyjnej lub jej uzyskanie przy jednoczesnym wystąpieniu zobowiązań wymagalnych.

[Z przedłożonych Izbie sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. za rok 2012 wynika wykonanie dochodów w 98,1%, a wydatków w 95,0% planowanych wielkości (zauważalnie niższy wskaźnik wykonania dotyczył budżetów gmin, odpowiednio 96,1% i 92,5% planowanych wielkości, w tym najniższy odnotowano w budżetach gmin miejsko-wiejskich).

Dochody dolnośląskich j.s.t. w 2012 r. wyniosły łącznie 14.620,7 mln zł i były o 764 mln zł (o 5,5%) wyższe od wykonanych w 2011 r., a wydatki wyniosły 14.695,2 mln zł i utrzymały się na poziomie wykonanych w roku poprzednim (wzrost o 0,02%). Deficyt — łącznie na kwotę 355,9 mln zł — wystąpił w budżetach 80 (40,8%) j.s.t. (dla porównania — w 2011 r. deficyt wyniósł 928,6 mln zł i dotyczył 133 j.s.t.). Ujemny wynik operacyjny (wydatki bieżące wyższe niż dochody bieżące) odnotowano w budżetach 11 (5,6%) j.s.t., w tym w budżetach 3 gmin przy jednoczesnym niezachowaniu reguły wydatkowej, o której mowa w art. 242 ust. 2 u.f.p. (dla porównania — w 2011 r. ujemny wynik operacyjny wystąpił w budżetach 28 j.s.t., w tym w 10 przy jednoczesnym niezachowaniu reguły wydatkowej). Wykonanie budżetów za rok 2012 pozytywnie oddziaływało na podwyższenie (o 1,45 pkt proc.) wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 u.f.p.

Zadłużenie dolnośląskich j.s.t. na koniec 2012 r. wyniosło 6.544,6 mln zł, a jego wzrost (o 163,5 mln zł, tj. o 2,6%) był niższy niż wzrost dochodów, co spowodowało obniżenie relacji zadłużenia z uwzględnieniem wyłączeń ustawowych — do 41,0% wykonanych dochodów. Ustawową granicę (60% wykonanych dochodów) przekroczyło 5 j.s.t. (Przemków, Krośnice, Szczytna, Karpacz i Powiat lubiński.)

H. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących j.s.t. w sprawie absolutorium za rok 2012 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	207	204	3	0
– gminy	165	162	3	0
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	26	0	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	12	0	0

Komisje rewizyjne organów stanowiących 195 j.s.t. i 12 związków międzygminnych sformułowały i przekazały do zaopiniowania w 2013 r. 207 wniosków w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2012, z tego 204 wnioski w sprawie udzielenia i 3 wnioski w sprawie nieudzielenia absolutorium (Wójtowi Platerówki, Burmistrzowi Głuszycy i Burmistrzowi Przemkowa). Wniosku absolutorijnego nie sformułowała Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Miliczu.

Dla porównania — w 2012 r. przekazano 208 wniosków, w tym 3 w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2011 (Zarządowi Powiatu Jaworskiego, Burmistrzowi Głuszycy i Burmistrzowi Milicza).

W roku 2013 Składy Orzekające Izby — z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o r.i.o. — wydały **207 opinii** o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium za rok 2012. Pozytywnie zaopiniowano 204 wnioski, co stanowiło 98,6% opiniowanych, uznając je za kompletne i sformułowane w oparciu o kryteria dotyczące oceny wykonania budżetu. Wnioski 3 komisji rewizyjnych uzyskały opinie pozytywne z uwagami.

W 3 opiniach pozytywnych z uwagami o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium za rok 2012 Składy Orzekające wskazały na uchybienia proceduralne, dotyczące:

- niedopełnienia obowiązku rozpatrzenia sprawozdania finansowego oraz informacji o stanie mienia, o których mowa w art. 270 ust. 2 u.f.p. (wnioski w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Wiązowa i Burmistrzowi Oławy),
- uzasadnienia wniosku absolutorijnego, z którego wynika — niezgodne z normą zawartą w art. 18 ust. 2 pkt 4 u.s.g. — postawienie zarzutów niezwiązanych z oceną wykonania budżetu, w tym dotyczących dokonywania zmian w budżecie bez konsultacji z radą oraz nieuwzględnienia wniosków radnych na etapie planowania budżetu, a także dotyczących niewykonania określonych wydatków (zakup komputera dla Policji, remont świetlicy w ramach PROW), bez uwzględnienia okoliczności wskazujących na wygaśnięcie przesłanek ich wykonania w roku budżetowym (wniosek w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Platerówki).

Dla porównania — w 2012 r. o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium za rok 2011 wydano 208 opinii, z tego 204 pozytywne, 3 pozytywne z uwagami i 1 negatywną (o wniosku w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu Jaworskiego).

I. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

W roku 2013 przekazano do nadzoru Izby 202 rozstrzygnięcia organów stanowiących w sprawie absolutorium komunalnego za rok 2012, z których 201 przekazano w formie uchwały w sprawie absolutorium, a 1 w formie powiadomienia o wyniku głosowania, potwierdzonym wyciągiem z protokołu sesji absolutorijnej.

W 4 przypadkach nieudzielenia absolutorium za rok 2012 (Wójtowi Platerówki, Burmistrzowi Głuszycy, Burmistrzowi Przemkowa i Burmistrzowi Ziębic) wystąpiły przesłanki dokonania oceny uchwały w formie opinii, o której mowa w art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.

Składy Orzekające Izby, po dokonaniu oceny trybu i materialnoprawnych przesłanek podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2012, wydały:

- negatywną opinię o uchwale Rady Gminy w Platerówce — wobec bezpodstawności zarzutów sformułowanych we wniosku Komisji Rewizyjnej, omówienia których, w kontekście informacji zawartych w wyciągu z protokołu sesji absolutorijnej i złożonych przez Wójta wyjaśnień, nie podjęto w trakcie debaty absolutorijnej, co radnym uniemożliwiło dokonanie obiektywnej oceny wykonania budżetu przed przystąpieniem do głosowania,
- pozytywną opinię o uchwale Rady Miejskiej w Przemkowie — w związku z podjęciem uchwały przy zachowaniu wymogów, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 4 i art. 28a ust. 2 u.s.g. oraz art. 271 ust. 1 u.f.p.,
- pozytywną opinię o uchwale Rady Miejskiej w Głuszycy — w związku z podjęciem uchwały przy zachowaniu wymogów proceduralnych, określonych w art. 271 ust. 1 u.f.p.,
- negatywną opinię o decyzji Rady Miejskiej w Ziębicach, potwierdzonej wynikiem głosowania zawartym w wyciągu z protokołu sesji absolutorijnej (wynik głosowania nie znalazł formalno-materialnego potwierdzenia w dokumencie) — z powodu podjęcia uchwały z naruszeniem przepisów art. 271 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 u.f.p., wobec braku dokonania kompleksowej oceny wykonania budżetu oraz przyczyn wystąpienia odchyłeń od planowanych wielkości z powodu nierozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdania finansowego i informacji o stanie mienia.

Dla porównania — w 2012 r. wydano 4 opinie, z tego 2 pozytywne i 2 negatywne o uchwale w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2011 (Wójtowi Platerówki, Burmistrzowi Głuszycy, Burmistrzowi Milicza i Burmistrzowi Ścinawy).

8. Udzielanie wyjaśnień na wystąpienia upoważnionych podmiotów w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych (art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o.)

Ogólne zasady postępowania przy wykonywaniu przez Izbę zadania, o którym mowa w art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o., wprowadzonym art. 18 pkt 3 lit. d p.w.u.f.p., uregulowało zarządzenie Prezesa Izby nr 2/12 z dnia 1 lutego 2012 r., które określiło zasady udzielania wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych i zakres informacji publikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej Izby.

W roku 2013 w trybie określonym zarządzeniem Prezesa Izby udzielono **30 wyjaśnień**, z których 9 zakwalifikowano do publikacji w BIP Izby. Wyjaśnienia udzielone z zachowaniem powyższych wymogów stanowiły niespełna 37% spośród 82 udzielonych w 2013 r. pisemnych odpowiedzi na zapytania i interwencje w sprawach objętych nadzorem i kontrolą Izby, szczególnie w zakresie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Przedmiot udzielonych wyjaśnień najczęściej stanowiły zasady udzielania, ustalania i rozliczania dotacji z budżetu j.s.t., w tym zakres dotowania przedszkoli niepublicznych, co pozostawało w bezpośrednim związku ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 827). Spośród 30 wyjaśnień udzielonych w 2013 r.:

- 16 dotyczyło finansowania zdań publicznych w formie dotacji, z których 7 dotyczyło zakresu dotowania przedszkoli niepublicznych, 3 zakresu dotowania szkół i placówek publicznych i niepublicznych, a 6 możliwości udzielania dotacji dla wskazanych podmiotów (Wojskowa Agencja Mieszkaniowa, Policja, OSP) lub w związku z realizacją określonych zadań,
- 6 dotyczyło sposobu klasyfikowania w samorządowych budżetach dochodów z tytułu opłat i refundacji środków oraz wydatków związanych z realizacją przedsięwzięć,
- 2 dotyczyły możliwości przeznaczenia dochodów z określonych opłat na cele niezwiązane z realizacją zadań wynikających z odrębnych ustaw,
- pojedyncze przypadki dotyczyły: finansowania pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, przyznania stałego zasiłku, sposobu ujmowania w wieloletniej prognozie finansowej przejętych przez j.s.t. zobowiązań po zlikwidowanym sp zoz, ujmowania w sprawozdaniu należności z tytułu sprzedaży na raty mieszkań komunalnych, ujmowania w księgach rachunkowych odpisów amortyzacyjnych środków trwałych otrzymanych w trwały zarząd oraz katalogu opłat objętych wymogiem art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f u.f.p.

Dla porównania — w 2012 r. udzielono 23 wyjaśnienia w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych, z których 6 zakwalifikowano do publikacji w BIP Izby.

9. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.)

Do Komisji właściwej do rozpatrywania spraw, o których mowa w art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o., wpłynęło 10 grudnia 2013 r. powiadomienie skarbnika (gminy Przemków) o przypadku dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika — spełniające według wstępnej oceny Komisji przesłanki, o których mowa w art. 46 ust. 3 i 4 u.s.g. Komisja, po wstępnym rozpatrzeniu powiadomienia (na posiedzeniu 8 stycznia 2014 r.), wystąpiła z wnioskiem o uzupełnienie dokumentacji.

10. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach (art.13 pkt 10 ustawy o r.i.o.) — rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych j.s.t. (art. 229 k.p.a.)

W roku 2013 wpłynęły do Izby 33 skargi stanowiące w świetle art. 229 pkt 1 i 3 k.p.a. skargi dotyczące zadań lub działalności nadzorowanych j.s.t., z tego:

- 10 skarg na działalność organów stanowiących j.s.t. (zgodnie z delegacją określoną w art. 229 pkt 1 k.p.a.) podlegających rozpatrzeniu przez Izbę zgodnie z właściwością rzeczową — rozpatrzono,
- 8 skarg na działalność organów wykonawczych j.s.t. — przekazano do rozpatrzenia właściwemu organowi, zawiadamiając o tym skarżących,
- 7 skarg potraktowano jako „sygnał w sprawie”, kopie pism przekazano do WKGF i wskazano skarżącym organ właściwy do ich rozpatrzenia,
- 6 skarg odesłano skarżącym wskazując organ właściwy do ich rozpatrzenia,
- w związku z 2 skargami, złożonymi do MAiC na nienależyte wykonywanie zadań przez Izbę, przekazano do Ministerstwa wyjaśnienia wraz ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Przedmiotem skarg rozpatrzonych przez Izbę było: niedopełnienie obowiązku i niezachowanie procedury w związku z brakiem dyskusji na temat trybu prac nad projektem uchwały budżetowej (1), niezaplanowanie w uchwale w sprawie zmiany budżetu kwoty na finansowanie dróg wewnętrznych (1), brak konsultacji z wyborcami w związku z podjętą uchwałą w sprawie emisji obligacji (1), nieokreślenie zasad ustalania trybu i poboru podatku rolnego (1), nieprawidłowe prowadzenie obrad przez przewodniczącego w sprawie absolutorium (1), nieprawidłowe wybranie metody i ustalenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenie stawki tej opłaty (5).

Dla porównania — w 2012 r. wpłynęło 24 skargi, z których 11 podlegało rozpatrzeniu przez Izbę.

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

Prezes Izby — zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168 i z 2012 r. poz. 1529) — zapewniła w 2013 r. siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną Regionalnej Komisji Orzekającej oraz Rzecznika dyscypliny finansów publicznych i jego zastępców, właściwych w sprawach rozpatrywanych przez Komisję oraz ponosiła wydatki związane z ich funkcjonowaniem, wypłatą wynagrodzeń i szkoleniem, finansowane z budżetu państwa.

Wyniki działania organów właściwych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań, sporządzanych na podstawie art. 192 ust. 1 i 3 u.o.n.d.f.p. w terminie do 31 stycznia, na wzorach określonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela (Dz.U. z 2013 r. poz. 930).

W roku 2013 zostały sporządzone i przekazane:

- 1) sprawozdanie z działalności Rzecznika dyscypliny finansów publicznych w sprawach rozpatrywanych przez Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu w 2012 r., składane Głównemu Rzecznikowi Dyscypliny Finansów Publicznych,
- 2) sprawozdanie o sposobie rozpoznania wniosków o ukaranie wniesionych w roku 2012 do Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu, składane Przewodniczącemu Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Występowanie do podmiotów objętych planem kontroli o przekazywanie informacji w zakresie przedmiotu kontroli

Na podstawie § 3 regulaminu przeprowadzania kontroli przez Izbę (stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 6/2008 Prezesa Izby z dnia 30 grudnia 2008 r.), w ramach czynności związanych z przygotowaniem do kontroli kompleksowej j.s.t., działając na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 7 ust. 1 ustawy o r.i.o. oraz uchwały Kolegium Izby w sprawie planu kontroli na 2013 rok, Izba występowała co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem kontroli, w trybie art. 88 u.s.g., art. 77a u.s.p. i art. 80 u.s.w. o przekazanie informacji doty-

czących funkcjonowania odpowiednio: gminy, związku międzygminnego, powiatu i województwa w latach 2010–2013, w zakresie:

- zamówień publicznych udzielonych przez j.s.t. i jednostki podległe,
- dokonanych transakcji sprzedaży mienia j.s.t.,
- obowiązujących umów dzierżawy i najmu mienia j.s.t.,
- danych dotyczących ilości podatników wg rodzaju podatku,
- udzielonych przez organ podatkowy ulg, odroczeń, umorzeń i rozłożeń na raty opłat i podatków,
- dotacji udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych na zadania publiczne,
- kontroli finansowych przeprowadzonych w j.s.t. przez inne instytucje kontrolne.

2. Przygotowanie przez inspektorów indywidualnych programów kontroli

W oparciu o przesłane informacje dotyczące funkcjonowania j.s.t. i związku międzygminnego oraz dokumentację dostępną w WIAS (uchwały budżetowe, rozstrzygnięcia nadzorcze Izby, opinie składów orzekających, sprawozdania budżetowe i finansowe itd.) oraz sprawozdania z wykonania budżetu, dokumentację zgromadzoną w WKGF (protokoły z poprzednich kontroli, wystąpienia pokontrolne, sygnalizacje dotyczące nieprawidłowości, wnioski o przeprowadzenie kontroli, doniesienia, notatki prasowe itd.), wyznaczony zespół kontrolny opracowywał — zgodnie z ramowym zakresem kontroli (określonym uchwałą nr 2/2011 KRRIO z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej j.s.t.) — program kontroli kompleksowej gospodarki finansowej j.s.t. lub związku międzygminnego, określający zagadnienia wytypowane do kontroli, z uwzględnieniem istotności zdarzeń oraz obszarów ryzyka.

3. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych, zgodnie z planem i tematyką określoną w indywidualnym dla danej jednostki sektora finansów publicznych programie kontroli

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 117 kontroli, z tego: 55 kontroli kompleksowych, 53 kontrole problemowe, 7 kontroli doraźnych oraz 2 kontrole sprawdzające (zestawienie nr 3).

Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibach jednostek kontrolowanych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości były szczegółowo opisywane w protokołach kontroli i dokumentowane kserokopiami dowodów źródłowych (potwierdzonymi za zgodność z oryginałem), oświadczeniami lub wyjaśnieniami złożonymi przez kontrolowanych w formie załączników do protokołu lub jako akta kontroli. Po zakończeniu czynności kontrolnych na podstawie wyników kontroli sporządzano wystąpienie pokontrolne, wskazujące na źródła i przyczyny nieprawidłowości, rozmiary nieprawidłowości oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia, kierowane do kierowników jednostek kontrolowanych (z przekazaniem do wiadomości Przewodniczących Rady w przypadku kontroli j.s.t. lub do wójtów/burmistrzów/prezydentów/marszałka w przypadku kontroli podległych jednostek organizacyjnych). W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych formułowano zawiadomienia do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych na podstawie art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168).

Natomiast w przypadku stwierdzenia okoliczności mogących stanowić czyny zabronione określone w:

- Kodeksie karnym skarbowym — formułowano zawiadomienia do Izby Skarbowej we Wrocławiu, Urzędu Kontroli Skarbowej we Wrocławiu lub właściwych Urzędów Skarbowych,
- Kodeksie karnym — formułowano zawiadomienia do organów powołanych do ścigania przestępstw.

Formułowano też zawiadomienia, wnioski i sygnalizacje do innych organów o ujawnionych w czasie kontroli nieprawidłowościach (m.in. do Wojewody Dolnośląskiego i Marszałka Województwa Dolnośląskiego).

Zadania ujęte w planie kontroli na 2013 rok, przyjętym uchwałą nr 78/2012 Kolegium Izby z dnia 19 grudnia 2012 r., zostały wykonane. Zaplanowano przeprowadzenie w 2013 r. 108 kontroli (z tego 55 kontroli kompleksowych i 53 kontrole problemowe). Wydział przeprowadził 117 kontroli (z tego: 55 kontroli kompleksowych, 53 kontrole problemowe, 7 kontroli doraźnych i 2 kontrole sprawdzające jednostek sektora finansów publicznych).

W roku 2013 w WKGF rozpatrzono 106 pism stanowiących sygnalizację w zakresie nieprawidłowości dotyczące 71 j.s.t., z tego:

- 23 sygnalizacje zweryfikowano w trakcie przeprowadzonych kontroli (17 w ramach kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 13 j.s.t., 4 w trakcie podjętych kontroli doraźnych i 2 w trakcie kontroli problemowych),
- 19 sygnalizacji po zweryfikowaniu przesłano zgodnie z właściwością do innych podmiotów,
- 18 sygnalizacji — to informacje adresowane do innych instytucji, a przekazane izbie do wiadomości,
- 7 sygnalizacji zweryfikowano po uzyskaniu dodatkowych informacji, o które wystąpiono na podstawie art. 88 u.s.g. lub art. 77a u.s.p., do kierowników j.s.t. i przewodniczących rady, odrębnymi pismami,
- 39 sygnalizacji uznano za sygnalizacje, które zostaną wykorzystane zgodnie z właściwością Izby podczas przyszłych kontroli, o czym powiadomiono osoby fizyczne i inne podmioty zgłaszające nieprawidłowości lub wnioskuje o kontrolę.

Szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli, weryfikacji otrzymanych sygnalizacji zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2013 rok.

4. Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną

Szczegółowe informacje w zakresie szkoleń inspektorów ds. kontroli zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2013 rok.

5. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli

W roku 2013 zatrudniono 1 absolwenta szkoły wyższej w celu przygotowania do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli.

6. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu pracy Wydziału Kontroli, w tym planu kontroli i działań pokontrolnych za 2012 rok

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2012 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium Izby uchwałą nr 30/2013 z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2012 rok.

7. Współpraca WKGF z WIAS w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą

W czasie przeznaczonym na przygotowanie kontroli w jednostce inspektorzy ds. kontroli analizowali rozstrzygnięcia nadzorcze i wydane opinie w sprawach dotyczących tej jednostki oraz dokumenty planistyczne i sprawozdawcze gromadzone w WIAS. Informacje w nich zawarte były uwzględniane przy opracowywaniu szczegółowego planu kontroli jednostki. Współpraca w tym zakresie była realizowana w trybie roboczym także w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu.

8. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami

Współpraca w tym zakresie polegała na bieżącym przekazywaniu informacji o nieprawidłowościach i uchybieniach stwierdzonych w trakcie kontroli, w celu ich wykorzystania w działalności informacyjnej, instruktażowej oraz szkoleniowej.

9. Opracowanie planu pracy WKGF na 2014 rok, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.

Ramowy plan pracy WKGF i plan kontroli jednostek sektora finansów publicznych na 2014 rok został opracowany w ustalonym terminie i przyjęty przez Kolegium Izby uchwałą nr 113/2013 z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2014 rok, w tym planu kontroli. W planie tym przewidziano przeprowadzenie 96 kontroli, z tego: 43 kontroli kompleksowych j.s.t. (33 gmin i 10 powiatów) i 10 kontroli związków międzygminnych oraz 43 kontroli problemowych w samorządowych jednostkach organizacyjnych.

IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli

A. Kontrola sprawozdań przekazywanych przez j.s.t. i zapewnienie przepływu danych z tych sprawozdań

1. *Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.)*

W roku 2013 skontrolowano **9787 sprawozdań** z wykonania procesów finansów publicznych (w 2012 r. 9974), przekazanych Izbie przez organy wykonawcze nadzorowanych 196 j.s.t. i 12 związków międzygminnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103) i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. Nr 43, poz. 247). Wśród skontrolowanych sprawozdań 1606 (16,4%) stanowiły korekty sprawozdań. Kontrola

sprawozdań i ich korekt była przeprowadzona z użyciem systemu BeSTi@, z wyjątkiem sprawozdań dla dysponentów środków budżetu państwa, przedkładanych do izb w formie papierowej „do wiadomości” (j.s.t. nie miały obowiązku przesyłania tych sprawozdań w systemie BeSTi@).

Podlegających kontroli Izby (WIAS) sprawozdań j.s.t. było w 2013 r. mniej o 187 niż w 2012 r., co wynikało przede wszystkim z utrzymującej się kolejny rok spadkowej tendencji ilości popełnianych pomyłek i błędów przez j.s.t. i tym samym ograniczenia ogólnej liczby korekt (mniej o 173 w stosunku do roku poprzedniego) oraz dalszego nieznaczego ograniczenia liczby zakładów budżetowych utworzonych zgodnie z art. 14 u.f.p. (mniej o 14 w stosunku do roku poprzedniego). Korekty sprawozdań Rb-PDP w 12 przypadkach (8 j.s.t.) dotyczyły wykonania zaleceń pokontrolnych Izby.

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r.; Dz.U. Nr 65, poz. 599, z późn. zm.) skontrolowano i przekazano Ministerstwu Finansów (pismo z dnia 6 września 2013 r., znak WIAS-4441-1/2013) 5 złożonych wniosków gmin (Gromadka, Kłodzko m., Legnica, Polkowice i Wałbrzych), w tym 1 wniosek negatywny (Gromadka). Należy ponadto zaznaczyć, iż gmina Gromadka złożyła negatywny wniosek o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej, mimo iż nie była ujęta w wykazie gmin, którym część rekompensująca przysługuje na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2012 (Dz.U. poz. 1041).

Liczba kontrolowanych sprawozdań budżetowych j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej w latach 2012 i 2013

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań ogółem w 2012 r.			Liczba sprawozdań ogółem w 2013 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	1040	383	1423	1040	398	1438
Rb-28S	1040	257	1297	1040	216	1256
Rb-NDS	832	359	1191	832	314	1146
Rb-Z	832	180	1012	832	154	986
Rb-N	832	255	1087	832	202	1034
Rb-UZ	208	33	241	208	39	247
Rb-UN	208	0	208	208	5	213
Rb-PDP	169	23	192	169	40	209
Rb-ST	208	40	248	208	42	250
Rb-30S	216	113	329	202	96	298
Rb-34S	258	47	305	258	54	312
Razem sprawozdania przekazywane do MF	5843	1690	7533	5829	1560	7389
Rb-50/D i Rb-50/W	1568	53	1621	1568	38	1606
Rb-27ZZ	784	36	820	784	8	792
Razem sprawozdania budżetowe	8195	1779	9974	8181	1606	9787
Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji	6	0	6	5	0	5
Razem	8201	1779	9980	8186	1606	9792

Pliki skontrolowanych sprawozdań budżetowych: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-30S, Rb-34S i oryginały sprawozdań Rb-PDP przekazywano w 2013 r. do Ministerstwa Finansów (MF) na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z tego:

- 1) zapewniono terminowy przepływ skontrolowanych plików sprawozdań budżetowych, przekazywanych w cyklach kwartalnych w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSTi@, tj. sprawozdań za 4 kwartały i za rok 2012 oraz sprawozdań:
 - za I kw. 2013 r.,
 - za II kw. 2013 r. (10 sprawozdań wysłanych jeden dzień po terminie ze względu na nieprawidłowe ustawienie statusu w systemie),
 - za III kw. 2013 r. (3 sprawozdania wysłane jeden dzień po terminie ze względu na nieprawidłowe ustawienie statusu w systemie);

- 2) zapewniono terminowy przepływ sprawozdań miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2012 r.;
- 3) 6 marca 2013 r. przekazano do MF wersje papierowe oryginałów rocznych sprawozdań Rb-PDP 166 gmin i 3 miast na prawach powiatu (pismo znak: WIAS-4440/1/2013);
- 4) zapewniono przekazanie do MF 23 korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2012, złożonych przez gminy w terminie do 30 czerwca 2012 r. oraz 6 korekt złożonych przez j.s.t. po 30 czerwca (w tym 4 sporządzone w wyniku ustaleń pokontrolnych Izby),
- 5) zapewniono przekazanie 7 korekt sprawozdań Rb-PDP za lata 2010–2011, w tym 5 sporządzonych w wyniku ustaleń pokontrolnych Izby.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych j.s.t. w 2013 r. w odniesieniu do poszczególnych rodzajów sprawozdań dotyczyły najczęściej:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- wykazania w sprawozdaniu Rb-27S należności pozostałych do zapłaty w kwotach wyższych od należności wykazanych w sprawozdaniu Rb-N,
- braku zachowania zasady bilansowania w ustalonych i wykazanych saldach końcowych należności pozostałych do zapłaty,
- braku zgodności wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej z wykazami MF oraz dotacji z wykazami Wojewody,
- braku zgodności wykazanego planu dochodów z wynikającym z uchwał budżetowych z uwzględnieniem dokonanych zmian;

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- braku zgodności wykazanego planu z określonym uchwałą budżetową,
- braku zachowania spójności kwot zobowiązań wymagalnych, wobec wykazania w sprawozdaniu Rb-28S zobowiązań wymagalnych wyższych niż wykazane w Rb-Z,
- nieprawidłowego wykazania wydatków niewygasających — wyższych niż wydatki wykonane,
- nieprawidłowego wykazania zaangażowania środków;

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- nieprawidłowego wykazania środków na pokrycie deficytu, w tym nadwyżek z lat ubiegłych i wolnych środków,
- niespójności ze sprawozdaniem Rb-Z w zakresie zaciągniętych i spłaconych kredytów i pożyczek, w tym na realizację programów z udziałem środków UE,
- wykazania środków na pokrycie deficytu przy nadwyżce budżetu,
- nieprawidłowego wykazania przychodów z tytułu emisji obligacji samorządowych i wykupu, nieujęcia lub nieprawidłowego wykazania przychodów z tytułu kredytów i pożyczek;

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- nieprawidłowego przyporządkowania zobowiązań do grup wierzycieli,
- wykazania depozytów lub papierów wartościowych,
- niewykazania zobowiązań wymagalnych, podczas gdy ich wystąpienie wykazano w sprawozdaniu Rb-28S,
- braku wykazania w części C sprawozdania dodatkowej informacji o kredytach i pożyczkach na finansowanie projektów z udziałem środków UE lub wykazania zobowiązań dotyczących projektów rozliczonych i zrefundowanych,
- błędnego ustalenia stanu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek i papierów wartościowych, (również w cz. C) na podstawie stanu z Rb-Z za IV kw. roku ubiegłego, z uwzględnieniem Rb-NDS,
- niespójności ze sprawozdaniem Rb-UZ;

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- wykazywania gotówki i depozytów w niewłaściwych grupach dłużników,
- niespójności pomiędzy należnościami wymagalnymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-N a zaległościami w sprawozdaniu Rb-27S;

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- nieprawidłowego wykazania skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organów podatkowych, stwierdzanych w wyniku kontroli gospodarki finansowej;

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planu finansowego:

- niespójności z Rb-28S w zakresie dotacji na zadania bieżące,
- braku zachowania wymaganej ciągłości bilansowej w zakresie ustalonego stanu środków obrotowych;

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań:

- wykazania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek (w wartości nominalnej) w kwotach niezgodnych z wykazanymi w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał,
- wykazania łącznych kwot zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek według grup wierzycieli w kwotach niezgodnych z wykazanymi w sprawozdaniu Rb-Z oraz z wykazanymi w części B sprawozdania Rb-UZ,
- nieprawidłowego ustalenia struktury terminowej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, wobec wykazania takich samych kwot według pierwotnego i według pozostałego terminu zapadalności.

2. Wykonanie dyspozycji art. 10 ustawy o r.i.o.

Do przekazanych Ministrowi Finansów w 2013 r. 12 korekt rocznych sprawozdań Rb-PDP — złożonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych Izby — dołączano dodatkową informację, określającą kwotę różnicy skutków finansowych przed złożeniem korekty i po złożeniu korekty, ponadto załączano kopie wyjaśnień organów podatkowych w sprawie okoliczności wystąpienia nieprawidłowości.

Przekazane korekty sprawozdań Rb-PDP dotyczyły:

- w 2 przypadkach — korekty sprawozdania za 2010 rok, wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organu podatkowego (Złotoryja m. i Marcinowice) — korekty wpływające na zmianę decyzji MF,
- w 3 przypadkach — korekty sprawozdania za 2011 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Złotoryja m.) i zaniżonych skutków decyzji (Złotoryja m. i Marcinowice) — korekty wpływające na zmianę decyzji MF,
- w 7 przypadkach — korekty sprawozdania za 2012 rok, wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organu podatkowego: korekt niewpływających na zmianę decyzji MF z uwagi na przekazanie ich do Izby w terminie do 30 czerwca (Złotoryja m. i Marcinowice) i korekt z możliwością wpływu na zmianę decyzji MF (Środa Śląska, Międzybórz i Gaworzyce) oraz wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji (Krośnice, Długoleka).

3. Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r.; Dz.U. Nr 43, poz. 247, z późn. zm.)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, j.s.t. sporządzają i przekazują do regionalnych izb obrachunkowych kwartalne sprawozdania łączne Rb-Z i Rb-N oraz roczne Rb-UZ i Rb-UN,

a izby na podstawie otrzymanych sprawozdań sporządzają i przekazują Prezesowi GUS i Ministerstwu Finansów sprawozdania zbiorcze w terminach określonych w rozporządzeniu. Wykonanie przez Izbę zadań w zakresie sprawozdań łącznych j.s.t. za IV kw. 2012 r. i I, II, III kw. 2013 r. polegało na zapewnieniu przepływu plików sprawozdań Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN w systemie BeSTi@ do Ministerstwa Finansów (§ 8 ust. 4) i na sporządzeniu (wygenerowaniu z systemu) sprawozdań zbiorczych i przekazaniu ich Prezesowi GUS (§ 8 ust. 3).

W roku 2013 Izba sporządziła i przekazała z zachowaniem terminu Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze (sporządzone na podstawie otrzymanych sprawozdań łącznych j.s.t.):

- 1) sprawozdania Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN za IV kw. 2012 r. — 11 marca,
- 2) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kw. 2013 r. — 30 kwietnia,
- 3) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za II kw. 2013 r. — 30 lipca,
- 4) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za III kw. 2013 r. — 30 października.

Zgodnie z § 8 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia, Izba sporządza i przekazuje Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze w zakresie operacji finansowych, z tego kwartalne (Rb-Z i Rb-N) i roczne (Rb-UZ i Rb-UN) według rodzaju jednostek, na podstawie sprawozdań zbiorczych otrzymanych z j.s.t. będących organem założycielskim lub nadzorującym: dla instytucji kultury (grupa 42), dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej — spzoz (grupa 62) oraz dla osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem przedsiębiorstw i spółek prawa handlowego (grupa 82). Z prowadzonego przez Izbę monitoringu liczby jednostek zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań zbiorczych i liczby ich jednostek organizacyjnych (według stanu na 31 grudnia 2012 r.) wynika, że zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań było 179 j.s.t. (91,3%), będących organem założycielskim:

- 322 samorządowych instytucji kultury — 166 j.s.t. (84,7%),
- 115 samorządowych spzoz — 81 j.s.t. (41,3%),
- 5 innych samorządowych osób prawnych — 1 j.s.t.

Liczba kontrolowanych sprawozdań jednostek w zakresie operacji finansowych, na podstawie których sporządzono sprawozdania zbiorcze w latach 2012 i 2013

Rodzaj sprawozdania	Liczba j.s.t.*		Liczba zbadanych sprawozdań	
	2012	2013	2012	2013
Rb-Z Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych, Rb-N Sprawozdanie o stanie należności, Rb-UZ, Rb-UN, z tego:	180	179	4288	4270
– samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62)	81	81	808	810
– samorządowych instytucji kultury (grupa 42)	167	166	1670	1660
– funduszu celowego posiadającego osobowość prawną (grupa 12)	×	×	×	×
– samorządowych osób prawnych (grupa 82)	1	1	10	10
– zbiorczo jednostek nadzorujących lub założycielskich (grupa 99)	180	179	1800	1790
Korekty sprawozdań (Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN)			42	42

* Dotyczy tych j.s.t., które są organem założycielskim lub nadzorującym i są zobowiązane do sporządzania tych sprawozdań.

Określony w przepisach rozporządzenia obowiązek sporządzania i przekazywania Prezesowi GUS kwartalnych zbiorczych sprawozdań Rb-Z i Rb-N oraz rocznych sprawozdań zbiorczych Rb-UZ i Rb-UN (według grup rodzajowych jednostek w pełnej szczegółowości danych i na takich samych wzorach sprawozdań) został wykonany w 2013 r. z zachowaniem obowiązujących terminów. W roku 2013 Izba sporządziła i przekazała do GUS w formie elektronicznej i w formie dokumentu:

- 1) kwartalne zbiorcze sprawozdania Rb-Z i Rb-N, sporządzone według stanu:
 - na koniec IV kw. 2012 r. — 11 marca,
 - na koniec I kw. 2013 r. — 11 maja,
 - na koniec II kw. 2013 r. — 9 sierpnia,
 - na koniec III kw. 2013 r. — 8 listopada;
- 2) roczne zbiorcze sprawozdania Rb-UZ i Rb-UN, sporządzone według stanu na koniec 2012 r. — 11 marca.

Zadania w zakresie kontroli danych oraz sporządzania i przekazywania zbiorczych sprawozdań do GUS były w 2013 r. wykonywane przy użyciu narzędzia (agregatora wykorzystującego aplikację Microsoft Excel) przygotowanego przez Zespół ds. koordynacji i rozwoju technologii informatycznych przy KRRIO.

[Dane ze sporządzonych przez Izbę zbiorczych sprawozdań Rb-Z wskazują, że zadłużenie samorządowych podmiotów, dla których dolnośląskie j.s.t. są organem założycielskim lub nadzorującym, na koniec III kw. 2013 r. wyniosło łącznie 258.561 tys. zł (na koniec III kw. 2012 r. wyniosło 281.926 tys. zł), w tym zadłużenie spoz wyniosło 253.712 tys. zł (na koniec III kw. 2012 r. wyniosło 274.756 tys. zł). Wskazuje to, że kolejny (ósmy) rok utrzymuje się korzystna tendencja obniżania poziomu zadłużenia dolnośląskich spoz. Dane porównawcze wskazują, iż w okresie od III kw. 2012 r. do III kw. 2013 r. zadłużenie spoz samorządu województwa ustabilizowało się na poziomie ok. 130 mln zł, a samorządu gminnego i powiatowego spadło odpowiednio o 19.360 tys. zł i 1.222 tys. zł. Znaczące obniżenie zadłużenia gminnych spoz związany był z przekształceniem Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bystrzycy Kłodzkiej, zadłużonego na koniec III kw. 2012 r. na kwotę 19,7 mln zł, w spółkę kapitałową prawa handlowego.]

4. *Obsługa plików sprawozdań lub informacji j.s.t. w sprawie pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach należnych świadczeń (art. 32a ust. 2 i art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.)*

Realizując obowiązki określone art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Izba przekazała w 2013 r.:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych 188 plików (w tym 3 korekty) rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za IV kw. 2012 r. (w 2012 r. przekazano 164 pliki);
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa:
 - 149 rocznych sprawozdań o udzieleniu i 184 informacje o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie za 2012 rok (rok wcześniej przekazano 123 roczne sprawozdania i 77 informacji o nieudzieleniu pomocy),
 - 303 miesięczne sprawozdania o udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie oraz 4392 informacje o nieudzieleniu pomocy *de minimis* (w 2012 r. przekazano 311 miesięcznych sprawozdań i 4125 informacji), zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. (Dz.U. Nr 174, poz. 1081, z późn. zm.).

Jak wynika z przedstawionej informacji, zadania wykonywane przez Izbę w 2013 r. na podstawie tych przepisów sprowadzały się w istocie do obsługi plików j.s.t., które zawierały miesięczne deklaracje o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie (4392 plików, tj. 93,5% spośród 4695 łącznej liczby obsługiwanych w 2013 r.). W świetle tych ustaleń nie można nie zauważyć konieczności zredukowania nadmiernych obciążeń sprawozdawczych j.s.t., a także angażowania izb w obsługę miesięcznych plików informacji o nieudzieleniu pomocy w rolnictwie lub rybołówstwie. Redukcję obciążenia izb umożliwiło rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przekazywania sprawozdań albo informacji dotyczących pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie z wykorzystaniem aplikacji (Dz.U. poz. 1683), w którym j.s.t. ze wszystkich województw zostały zobligowane do przekazywania ww. sprawozdań za pomocą aplikacji wskazanej przez Ministra Rolnictwa, z pominięciem regionalnych izb obrachunkowych (analogicznie jak w przypadku sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej dla przedsiębiorców, które przekazywane są bezpośrednio do UOKiK).

Ponadto, w wykonaniu dyspozycji art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), j.s.t. będące organami prowadzącymi szkoły przekazały do Izby w 2013 r. 196 sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, sporządzonych według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2011 r. (Dz.U. Nr 143, poz. 838).

Spośród przekazanych sprawozdań 6 wymagało złożenia korekty ze względu na ich sporządzenie w formacie niezgodnym z elektronicznym wzorem sprawozdania lub wykazania nieprawidłowych kwot jednorazowego dodatku.

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach organów prowadzących Izba sporządziła — wykorzystując narzędzie informatyczne stworzone przez Zespół ds. koordynacji i rozwoju technologii informatycznych przy KRRIO — i przekazała Ministerstwu Edukacji Narodowej (za pośrednictwem RIO w Łodzi) pełną informację w tym zakresie.

5. *Przyjmowanie sprawozdań finansowych, przekazywanych przez zarządy j.s.t. (§ 26 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.; Dz.U. z 2013 r. poz. 289)*

W roku 2013, zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, j.s.t. sporządzały bilans z wykonania budżetu za 2012 rok i łączne sprawozdania finansowe (obejmujące bilans, rachunek zysków i strat jednostki oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki) dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych. Bilans z wykonania budżetu i sprawozdanie finansowe podlegały przekazaniu do właściwej regionalnej izby obrachunkowej w terminie do 30 kwietnia.

W ramach wykonywania w 2013 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy j.s.t. bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych za rok 2012 Izba przyjęła i zbadała:

- 208 bilansów z wykonania budżetu j.s.t. (budżetu związku) i 43 korekty tych bilansów,
- 208 bilansów, 208 rachunków zysków i strat oraz 208 zestawień zmian w funduszu — składających się na 208 sprawozdań finansowych łącznych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych — oraz 46 korekt bilansów, 49 korekt rachunków zysków i strat i 72 korekty zestawienia zmian w funduszu.

W roku 2013 Izba przyjęła i skontrolowała **1042 sprawozdania** wchodzące w zakres pojęcia sprawozdanie finansowe j.s.t. Zakres obowiązków nie uległ zmianie w stosunku do roku poprzedniego, a mniejsza w 2013 r. o 39 liczba sprawozdań (w 2012 r. przyjęto 1081 takich sprawozdań) wiąże się z mniejszą liczbą korekt.

6. *Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów j.s.t. i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 26 ust. 5 i 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.)*

Przepisy rozporządzenia nakładają na zarządy j.s.t. obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego i jego przekazania regionalnej izbie obrachunkowej w formie dokumentu oraz w formie elektronicznej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, za który sporządzono bilans. Jednocześnie regionalne izby obrachunkowe zostały zobowiązane do przekazania MF formy elektronicznej w terminie do 14 lipca. W przypadku 3 j.s.t. wersje elektroniczne bilansów skonsolidowanych za 2012 rok zostały przekazane po terminie.

Łącznie w 2013 r. Izba przyjęła **229 bilansów skonsolidowanych** j.s.t. i przekazała (po skontrolowaniu) do MF 229 dokumentów elektronicznych, z tego 208 bilansów skonsolidowanych za rok 2012 i 21 korekt bilansów, w tym 7 korekt bilansu za rok 2011. Moduł obsługi skonsolidowanych bilansów j.s.t. w systemie BeSTi@ usprawnił przepływ dokumentów elektronicznych pomiędzy jednostkami zobowiązanymi do sporządzania i przekazywania sprawozdań.

B. Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów

1. *Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej przyjętych przez Kolegium sprawozdań z działalności Izby za rok 2012 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)*

Prezes Izby, przy piśmie z dnia 28 marca 2013 r. (znak GP-WR-071-5/13), przedłożył Ministrowi Administracji i Cyfryzacji przyjęte przez Kolegium Izby w dniu 20 marca 2013 r. sprawozdania:

- z wykonania budżetu Izby za rok 2012 (uchwała nr 29/2013),
- z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli Izby za rok 2012 (uchwała nr 30/2013),
- z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2012 (uchwała nr 31/2013).

2. *Udział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. za 2012 rok (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)*

Zadania związane z opracowaniem przedkładanego przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi corocznego sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. wykonano w 2013 r. w szerszym zakresie niż w latach poprzednich, w tym w związku z przyjęciem funkcji organizatora warsztatów Zespołu Autorskiego.

W terminie do 28 lutego 2013 r. Kierownik Biura i Naczelnik WIAS zapewnili opracowanie i przekazanie wszystkich informacji niezbędnych do opracowania I części sprawozdania w zakresie spraw dotyczących działalności Izby w 2012 r., w tym wykonania budżetu i wyników działalności nadzorczej i opiniodawczej.

Zgodnie z przyjętym podziałem prac przy opracowaniu sprawozdania, Naczelnik WIAS opracował w terminie do 11 marca 2013 r. pkt 3 części I sprawozdania — w zakresie wyników działalności opiniodawczej regionalnych izb obrachunkowych w 2012 roku.

W ustaleniu i opracowaniu danych przekazywanych do 7 Izb autorskich oraz w systematyzowaniu danych otrzymanych z 15 regionalnych izb obrachunkowych i ustaleniu wyników działalności opiniodawczej uczestniczyło 6 pracowników WIAS i 4 pracowników Biura Izby.

Izba zapewniła organizację warsztatów Zespołu Autorskiego w dniach 14–17 maja 2013 roku.

3. *Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.)*

W roku 2013 Składy Orzekające Izby wydały 5 negatywnych opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za rok 2012, z tego o przedłożonym przez Wójta Gminy Krośnice, Burmistrza Przemkowa, Burmistrza Szczytnej, Burmistrza Głuszycy i Wójta Podgórzyna.

Informacje o negatywnych opiniach, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o., zostały przedstawione Wojewodzie Dolnośląskiemu i Ministrowi Finansów przy pismach z dnia 6 czerwca 2013 r. (znak WIAS-449-1/13 i WIAS-449-2/13) wraz z informacją o wynikach rozpatrzenia przez Kolegium Izby odwołania Wójta Podgórzyna od negatywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Podgórzyn za rok 2012 i odwołania Burmistrza Głuszycy od negatywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Głuszycy za rok 2012. Do informacji dołączono kopie negatywnych opinii i kopie uchwał Kolegium w sprawie rozpatrzenia odwołania (uchwały Kolegium nr 68/2013 i nr 69/2013 z dnia 5 czerwca 2013 r.).

4. *Opracowanie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.)*

W ramach współpracy z organami państwa — na wnioski tych organów — opracowano i przedstawiono 5 informacji, z których 4 dotyczyły oceny sytuacji finansowej wskazanych j.s.t., a 1 wyników badania nadzorczego uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W roku 2013 przedstawiono:

- 1) stanowisko Izby (pismo znak WIAS-448-5/2013 z dnia 27 marca 2013 r.) w sprawie oceny zagrożenia w wykonywaniu zadań przez gminy Przemków, Krośnice, Szczytna, Karpacz oraz Powiat lubiński — z uwagi na występujące przekroczenia ustawowych progów zadłużenia — na wniosek Wojewody Dolnośląskiego (pismo znak NK-N.40.25.2013.MF z dnia 13 marca 2013 r.);
- 2) wyniki badania nadzorczego uchwał organów stanowiących gmin (pismo znak WIAS-448-10/2013 z dnia 7 czerwca 2013 r.) w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami, podejmowanych na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach — na wniosek Ministra Administracji i Cyfryzacji (pismo znak DAP-WN-0748-1/2013/AKo z dnia 4 czerwca 2013 r.) oraz na wniosek Wojewody Dolnośląskiego (pismo znak NK-N.40.21.2012.MF z dnia 17 czerwca 2013 r.);
- 3) stanowisko Izby (pismo znak WIAS-448-11/2013 z dnia 21 czerwca 2013 r.) dotyczące oceny skuteczności działań podejmowanych przez organy gmin Krośnice, Szczytna i Przemków oraz przyczyn naruszenia ustawowego wskaźnika zadłużenia przez gminę Karpacz i Powiat lubiński, a także oceny aktualnej sytuacji finansowej wskazanych j.s.t. — na wniosek Dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego (pismo znak ST7-4834-101/RLK/2013/RD-54298 z dnia 5 czerwca 2013 r.);
- 4) wyniki analiz (pismo znak WIAS-448-14/2013 z dnia 11 lipca 2013 r.) dotyczących ustalenia przyczyn wystąpienia w wieloletnich prognozach finansowych wskazanych j.s.t. znaczących różnic prognozowanych wielkości wybranych dochodów i wydatków bieżących na rok 2013 w stosunku do wykonanych w 2012 r. (152 przypadki) oraz dokonania oceny realności prognozowanych wielkości — na wniosek Dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego (pismo znak ST7/4834/149/PB/2013/RD-67473 z dnia 4 lipca 2013 r.);
- 5) stanowisko Izby (pismo znak WIAS-448-16/2013 z dnia 30 września 2013 r.) dotyczące oceny skuteczności działań podejmowanych przez organy gmin Krośnice, Szczytna i Przemków oraz przyczyn naruszenia ustawowego wskaźnika zadłużenia przez gminy Stara Kamienica, Żmigród i Jedlina-Zdrój (na koniec II kwartału 2013 r.), a także oceny aktualnej sytuacji finansowej wskazanych gmin — na wniosek Dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego (pismo znak ST7-4834-219/RLK/2013/RD-91791 z dnia 5 września 2013 r.).

Ponadto w 2013 r. opracowano i przekazano, za pośrednictwem KRRIO, informacje i uwagi dotyczące:

- liczby podjętych uchwał w sprawie funduszu sołeckiego na rok 2014 oraz liczby gmin, które w okresie funkcjonowania ustawy o funduszu sołeckim podjęły uchwały o zwiększeniu środków funduszu — opracowano na wniosek MAiC w związku z monitorowaniem funkcjonowania ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim,
- projektów rozporządzeń Ministra Finansów dotyczących zmiany rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (projekt z dnia 18 grudnia 2012 r. i 18 czerwca 2013 r.), zmiany rozporządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (projekt z dnia 14 listopada 2013 r.) oraz rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej (projekt z dnia 12 listopada 2013 r.) — opracowano na wniosek Ministerstwa Finansów,
- proponowanych uzupełnień w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207, z późn. zm.) w zakresie zmian oczekiwanych przez j.s.t. — opracowane na spotkaniu we Wrocławiu w dniach 6 i 7 listopada 2013 r. przez Zespół ds. uzupełnienia klasyfikacji budżetowej dla j.s.t., powołany przez przewodniczącego KRRIO.

Opracowanie w ramach współdziałania z organami państwa i ich urzędami w 2013 r. zestawień danych finansowych przedstawiono w sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby.

5. *Przekazywanie Ministrowi Finansów projektów i uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (art. 230a u.f.p.)*

Obowiązek przekazywania Ministrowi Finansów przez regionalne izby obrachunkowe projektów uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany wraz z wynikami opinii oraz uchwał i zarządzeń organów j.s.t. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych — w formie dokumentu elektronicznego — wprowadzono ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456), którą dokonano m.in. zmian w ustawie o finansach publicznych, w tym w zakresie przepisów dotyczących sporządzania i przekazywania wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (dodanie w art. 230 ust. 8 i 9 oraz dodanie art. 230a i 230b).

Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (Dz.U. poz. 86), wydanym na podstawie art. 230b u.f.p., określono wzór, sposób i terminy przekazywania wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. do regionalnej izby obrachunkowej oraz sposób i terminy przekazywania tych dokumentów Ministrowi Finansów, po zbadaniu przez regionalne izby obrachunkowe — do dnia 10 marca, 5 maja, 5 sierpnia, 5 listopada roku budżetowego, a projektów uchwał do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

W roku 2013 Izba przekazała Ministrowi Finansów z wykorzystaniem wskazanej aplikacji systemu BeSTi@ w terminie:

- 6 maja — 263 wieloletnie prognozy finansowe j.s.t., wynikające z uchwał i zarządzeń organów j.s.t., otrzymane do 31 marca, wraz z wynikami badania nadzorczego,
- 5 sierpnia — 133 wieloletnie prognozy finansowe j.s.t., wynikające z uchwał i zarządzeń organów j.s.t., otrzymane do 30 czerwca, wraz z wynikami badania nadzorczego,
- 30 października — 304 wieloletnie prognozy finansowe j.s.t., wynikające z uchwał i zarządzeń organów j.s.t., otrzymane do 30 września, wraz z wynikami badania nadzorczego,
- 30 i 31 grudnia — 223 projekty uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. oraz ich autopoprawki, przekazane z projektem uchwały budżetowej na rok 2014, wraz z informacją o charakterze wydanej opinii.

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2013 r. zadań, o których mowa w art. 1 ust. 4, w tym w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o., przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby.

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za 2012 rok zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby 20 marca 2013 r. (uchwała Kolegium nr 29/2013).

2. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2012 zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium 20 marca 2013 r. (uchwała Kolegium nr 31/2013).

3. Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli Izby za rok 2012, zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium 20 marca 2013 r. (uchwała Kolegium nr 30/2013).
4. Ramowy plan pracy Izby na rok 2014, w tym planu kontroli, opracowany przez Naczelnika WIAS i Naczelnika WKGF, Kolegium przyjęło 4 grudnia 2013 r. (uchwała Kolegium nr 113/2013).
5. Projekt budżetu Izby na rok 2014 został opracowany i przekazany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2014 (Dz.U. poz. 702).
6. Sprawozdania miesięczne i kwartalne z wykonania budżetu Izby w 2013 r. oraz roczne za 2012 rok były sporządzane i przekazywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103).
7. Ewidencję przekazanych do nadzoru Izby w 2013 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. oraz ewidencję etapów ich badania prowadzono z użyciem rejestrów elektronicznych (Sys.rio 5). Ewidencję wielkości określonych w uchwałach budżetowych i w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu prowadzono w systemie BeSTi@, co miało miejsce w pojedynczych przypadkach, wobec upowszechnienia formy elektronicznej przekazywania tych dokumentów. Wprowadzony w 2013 r. obowiązek przekazywania przez j.s.t. uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w formie dokumentów elektronicznych wymagał opracowania formuł zapewniających synchronizację danych w Sys.rio z systemem BeSTi@. Analizę i kontrolę poprawności ustalenia wielkości i parametrów budżetowych prowadzono w WIAS z użyciem formuł kontrolnych systemu BeSTi@. Z kolei w badaniu nadzorczym uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w formie elektronicznej posiłkowano się dodatkowymi wydrukami z systemu, sporządzanymi w WIAS według wzorów uzgodnionych z członkami Kolegium.
8. Obsługę administracyjną Kolegium prowadziło Biuro Izby, a w jej ramach zapewniono organizację 25 posiedzeń Kolegium, sporządzanie i przekazywanie dokumentów, w tym przekazywanie uchwał Kolegium do ogłoszenia w BIP Izby i w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.
9. Obsługę administracyjną pięciu Składów Orzekających Izby prowadzono w WIAS. W tym wydziale przygotowywano także materiały analityczne i informacje niezbędne do wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w sprawach określonych w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.
10. Sprawy pracownicze, w tym kadrowe prowadziło Biuro Izby, a obsługę księgową zapewniła Sekcja księgowości w siedzibie Izby.
11. Zaopatrywanie Izby w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń zapewniało Biuro Izby przy udziale Koordynatorów Zespołów Zamiejscowych.
12. Prowadzenie i aktualizację strony BIP zapewniał wyznaczony pracownik WIAS.
13. Prowadzenie spraw archiwum zakładowego zapewniało Biuro Izby, w tym wyznaczeni pracownicy w siedzibie i Zespołach Zamiejscowych Izby.
14. Funkcjonowanie sieci i systemów informatycznych w siedzibie i w Zespołach Zamiejscowych Izby zapewniał pracownik do spraw informatyki i administrowania siecią, a w zakresie funkcjonalności systemu BeSTi@ — Zastępca Naczelnika WIAS.
15. W ramach działań podejmowanych dla zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej — opracowano i przyjęto ramowy plan pracy Izby, w tym plan kontroli na rok 2014, oraz zapewniono wykonanie ustawowych zadań w zakresie nadzoru w terminach określonych w planie pracy na rok 2013. Funkcje kontrolne i szkoleniowo-informacyjne wykonano według zadań i tematów określonych w planie pracy. W podobnym zakresie jak w latach poprzednich utrzymano system wymiany informacji i współdziałania z innymi organami i izbami, w tym za pośrednictwem KRRIO.

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2013 roku**

Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego									
	razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego				wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem	
							z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne	z tego				
							z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne	w części	w całości			
Dotyczące:													
– budżetu	206	206	0	206	196	10	9	0	0	0	1	0	
– zmian budżetu	5 467	1 824	3 643	5 467	5 402	65	44	4	4	0	3	14	
– wieloletniej prognozy finansowej	207	207	0	207	199	8	8	0	0	0	0	0	
– zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 355	1 021	334	1 355	1 250	105	104	1	0	1	0	0	
– procedury uchwalania budżetu	13	11	2	13	13	0	0	0	0	0	0	0	
– emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	82	82	0	82	80	2	0	2	1	1	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	194	146	48	194	192	2	0	2	0	2	0	0	
– udzielania pożyczek	6	3	3	6	6	0	0	0	0	0	0	0	
– udzielania poręczeń	25	24	1	25	24	1	1	0	0	0	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	22	11	11	22	22	0	0	0	0	0	0	0	
– stawek dotacji przedmiotowych	53	53	0	53	53	0	0	0	0	0	0	0	
– trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne	52	52	0	52	49	3	0	3	2	1	0	0	
– trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania	96	96	0	96	93	3	0	3	1	2	0	0	
– podatków i opłat lokalnych	1 410	1 410	0	1 410	1 275	135	85	50	39	11	0	0	
– w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	1 039	1 039	0	843	719	124	84	40	31	9	0	0	
– absolutorium	202	202	0	202	198	4	0	4	0	4	0	0	
– zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Pozostałe uchwały i zarządzenia, w tym dotyczące:	782	751	31	782	772	10	0	9	1	8	0	1	
– wydatków niewygasających	73	73	0	73	72	1	0	0	0	0	0	1	
– wydzielonych rachunków jednostek oświaty	23	23	0	23	22	1	0	1	1	0	0	0	
Razem	10 173	6 100	4 073	10 173	9 825	348	251	78	48	30	4	15	
– gminy	8 433	5 230	3 203	8 433	8 127	306	223	68	45	23	3	12	
– powiaty	1 065	542	523	1 065	1 031	34	24	7	1	6	1	2	
– miasta na prawach powiatu	346	141	205	346	342	4	1	2	1	1	0	1	
– województwo samorządowe	162	73	89	162	162	0	0	0	0	0	0	0	
– związki	167	114	53	167	163	4	3	1	1	0	0	0	

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium RIO we Wrocławiu na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w 2013 roku**

Lp.	Uchwały i zarządzenia w sprawie	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego								
		razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		z tego		wszczęte postępowanie umorzone	inne niezgodności z prawem
								z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	budżetu	206	206	0	206	196	10	9	0	0	0	1	0
	gminy	163	163	0	163	154	9	8	0	0	0	1	0
	powiaty	25	25	0	25	24	1	1	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	13	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0	0
2	zmian budżetu	5 467	1 824	3 643	5 467	5 402	65	44	4	4	0	3	14
	gminy	4 412	1 526	2 886	4 412	4 354	58	40	4	4	0	2	12
	powiaty	699	223	476	699	693	6	3	0	0	0	1	2
	miasta na prawach powiatu	219	32	187	219	219	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	68	14	54	68	68	0	0	0	0	0	0	0
	związki	69	29	40	69	68	1	1	0	0	0	0	0
3	wieloletniej prognozy finansowej	207	207	0	207	199	8	8	0	0	0	0	0
	gminy	164	164	0	164	157	7	7	0	0	0	0	0
	powiaty	26	26	0	26	25	1	1	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	12	12	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0
4	zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 355	1 021	334	1 355	1 250	105	104	1	0	1	0	0
	gminy	1 070	821	249	1 070	986	84	84	0	0	0	0	0
	powiaty	181	145	36	181	161	20	19	1	0	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	33	25	8	33	33	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	39	8	31	39	39	0	0	0	0	0	0	0
	związki	32	22	10	32	31	1	1	0	0	0	0	0
5	procedury uchwalania budżetu	13	11	2	13	13	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	5	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	2	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	związki	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
6	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	82	82	0	82	80	2	0	2	1	1	0	0
	gminy	69	69	0	69	67	2	0	2	1	1	0	0
	powiaty	10	10	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	194	146	48	194	192	2	0	2	0	2	0	0
	gminy	173	132	41	173	171	2	0	2	0	2	0	0
	powiaty	13	9	4	13	13	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	5	2	3	5	5	0	0	0	0	0	0	0
8	udzielania pożyczek	6	3	3	6	6	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	5	2	3	5	5	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	udzielania poręczeń	25	24	1	25	24	1	1	0	0	0	0	0
	gminy	24	23	1	24	23	1	1	0	0	0	0	0
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	22	11	11	22	22	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	20	11	9	20	20	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	2	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	stawek dotacji przedmiotowych	53	53	0	53	53	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	52	52	0	52	52	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne	52	52	0	52	49	3	0	3	2	1	0	0
	gminy	30	30	0	30	29	1	0	1	1	0	0	0
	powiaty	16	16	0	16	14	2	0	2	1	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	6	6	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania	96	96	0	96	93	3	0	3	1	2	0	0
	gminy	77	77	0	77	74	3	0	3	1	2	0	0
	powiaty	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	13	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	podatków i opłat lokalnych	1 410	1 410	0	1 410	1 275	135	85	50	39	11	0	0
	gminy	1 372	1 372	0	1 372	1 241	131	83	48	37	11	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	27	27	0	27	25	2	1	1	1	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	11	11	0	11	9	2	1	1	1	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	1 039	1 039	0	843	719	124	84	40	31	9	0	0
	gminy	980	980	0	825	705	120	82	38	29	9	0	0
	powiaty	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	12	12	0	8	6	2	1	1	1	0	0	0
	województwo	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	22	22	0	10	8	2	1	1	1	0	0	0
15	absolutorium	202	202	0	202	198	4	0	4	0	4	0	0
	gminy	159	159	0	159	157	2	0	2	0	2	0	0
	powiaty	26	26	0	26	24	2	0	2	0	2	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	12	12	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0
16	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	pozostałych uchwał	782	751	31	782	772	10	0	9	1	8	0	1
	gminy	637	623	14	637	631	6	0	6	1	5	0	0
	powiaty	62	58	4	62	60	2	0	2	0	2	0	0
	miasta na prawach powiatu	37	27	10	37	35	2	0	1	0	1	0	1
	województwo	37	34	3	37	37	0	0	0	0	0	0	0
	związki	9	9	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: wydatków niewygasających	73	73	0	73	72	1	0	0	0	0	0	1
	gminy	57	57	0	57	57	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	11	11	0	11	11	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	2	1	0	0	0	0	0	1
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: wydzielonych rachunków jednostek oświaty	23	23	0	23	22	1	0	1	1	0	0	0
	gminy	17	17	0	17	16	1	0	1	1	0	0	0
	powiaty	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem		10 173	6 100	4 073	10 173	9 825	348	251	78	48	30	4	15
	gminy	8 433	5 230	3 203	8 433	8 127	306	223	68	45	23	3	12
	powiaty	1 065	542	523	1 065	1 031	34	24	7	1	6	1	2
	miasta na prawach powiatu	346	141	205	346	342	4	1	2	1	1	0	1
	województwo	162	73	89	162	162	0	0	0	0	0	0	0
	związki	167	114	53	167	163	4	3	1	1	0	0	0

**Wykaz kontroli kompleksowych i problemowych (planowanych)
oraz kontroli doraźnych i sprawdzających
przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu
w 2013 roku**

117 kontroli, z tego:

- 108 kontroli planowanych, z tego 55 kontroli kompleksowych i 53 kontrole problemowe
- 7 kontroli doraźnych
- 2 kontrole sprawdzające

Zespół w Jeleniej Górze (27)**Kontrole kompleksowe (12)**

1. Bogatynia
2. Męcinka
3. Pielgrzymka
4. Powiat bolesławiecki
5. Powiat lwówecki
6. Powiat zgorzelecki
7. Przemków
8. Siekierczyn
9. Zawidów
10. Złotoryja (gmina wiejska)
11. Złotoryja (gmina miejska)
12. Związek Międzygminny „Bóbr” w Bolesławcu

Kontrole doraźne (2)

1. Jelenia Góra
2. Lubomierz

Kontrole problemowe (11)

1. Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Bogatyni
2. Zespół Szkół w Męcince
3. Gimnazjum im. Reymonta w Pielgrzymce
4. II Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lwówku Śląskim
6. Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Zgorzelcu
7. Publiczne Przedszkole nr 1 w Przemkowie
8. Gminna Szkoła Podstawowa w Siekierczynie
9. Szkoła Podstawowa im. B. Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
10. Szkoła Podstawowa w Rokitnicy (Złotoryja — gmina wiejska)
11. Przedszkole Miejskie nr 1 w Złotoryi (gmina miejska)

Kontrole sprawdzające (2)

1. Stara Kamienica
2. Świeradów-Zdrój

Zespół w Legnicy (22)**Kontrole kompleksowe (11)**

1. Gaworzycze
2. Głogów (gmina miejska)
3. Głogów (gmina wiejska)
4. Niechlów
5. Powiat jaworski
6. Powiat głogowski
7. Powiat górowski
8. Powiat polkowicki
9. Powiat złotoryjski
10. Radwanice
11. Wąsosz

Kontrole problemowe (11)

1. Zakład Usług Komunalnych w Gaworzycach
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie (gmina miejska)
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie (gmina wiejska)
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie
5. Zarząd Dróg Powiatowych w Jaworze
6. Technikum nr 6 w Głogowie
7. Zespół Szkół im. Gen. S. Kaliskiego w Górze
8. Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Medycznego w Polkowicach
9. Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radwanicach
11. Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Tuwima w Czarnoborsku (Wąsosz)

Zespół w Wałbrzychu (27)**Kontrole kompleksowe (12)**

1. Bardo
2. Duszniki-Zdrój
3. Łądek-Zdrój
4. Lewin Kłodzki
5. Marcinowice
6. Powiat kłodzki
7. Powiat wałbrzyski
8. Powiat ząbkowicki
9. Stare Bogaczowice
10. Stronie Śląskie
11. Szczawno-Zdrój
12. Szczytna

Kontrole problemowe (12)

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. KEN w Bardzie
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju
3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Łądku-Zdroju
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lewinie Kłodzkim
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marcinowicach
6. Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Nowej Rudzie
7. Dom Dziecka w Jedlinie-Zdroju
8. Dom Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich
9. Zespół Szkół w Starych Bogaczowicach
10. Żłobek Miejski w Stroniu Śląskim
11. Miejska Szkoła Podstawowa w Szczawnie-Zdroju
12. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Szczytnej

Kontrole doraźne (3)

1. Głuszycza
2. Wałbrzych (2 kontrole)

Zespół we Wrocławiu (41)

Kontrole kompleksowe (20)

1. Borów
2. Czernica
3. Długołęka
4. Dobroszyce
5. Krośnice
6. Międzybórz
7. Miękinia
8. Milicz
9. Oława (gmina wiejska)
10. Powiat milicki
11. Powiat oławski
12. Powiat strzeliński
13. Powiat trzebnicki
14. Prusice
15. Sobótka
16. Strzelin
17. Środa Śląska
18. Województwo Dolnośląskie
19. Zawonia
20. Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie

Kontrole doraźne (2)

1. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego we Wrocławiu
2. Jordanów Śląski

Kontrole problemowe (19)

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Czernicy
3. Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Jednostek Oświatowych w Długołęce
4. Gminne Centrum Kultury w Dobroszycach
5. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Krośnicach
6. Szkoła Podstawowa w Kraszowie (Międzybórz)
7. Samorządowy Ośrodek Kultury w Miękinii
8. Szkoła Podstawowa nr 2 i Szkoła Muzyczna I Stopnia w Miliczu
9. Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Oławie (gmina wiejska)
10. I Liceum Ogólnokształcące w Miliczu
11. Powiatowy Urząd Pracy w Oławie
12. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie
13. Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Trzebnicy
14. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Prusicach
15. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „ŚLĘŻA” w Sobótce
16. Strzeliński Ośrodek Kultury w Strzelinie
17. Dom Kultury w Środzie Śląskiej
18. Dolnośląskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej we Wrocławiu
19. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni

Spis treści

I. Zadania w zakresie nadzoru	1
1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.	1
A. Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.).....	5
B. Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.).....	5
C. Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.).....	6
D. Wieloletnia prognoza finansowa (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)	8
E. Zmiany wieloletniej prognozy finansowej (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.).....	9
F. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.).....	10
G. Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	11
H. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.).....	12
I. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.).....	13
J. Zobowiązania w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący (odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.).....	14
K. Grupa pozostałe uchwały i zarządzenia w sprawach dotyczących gospodarki finansowej j.s.t. (odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)	15
2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetu j.s.t. w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący w terminie do 31 stycznia roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.)	17
3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	17
4. Podejmowanie uchwał w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby (art. 18 ust. 1 pkt 3–5 i 5b ustawy o r.i.o.) oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium (art. 15a ust. 4 i 10 ustawy o r.i.o.).....	18
5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)	18
A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby wniesione przez j.s.t. w 2013 r.	18
B. Skargi na uchwały organów j.s.t. wniesione przez Kolegium Izby	19
6. Rozpatrywanie odwołań od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	19
7. Wykonanie zadań, o których mowa w art. 13 ustawy o r.i.o. [cz. I pkt 7–15 planu pracy].....	21
A. Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego j.s.t., opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.).....	22
B. Opiniowanie możliwości sfinansowania deficytu j.s.t. przedstawionego w uchwale budżetowej na rok 2013 (art. 246 ust. 3 u.f.p.) oraz w projekcie uchwały budżetowej na rok 2014 (art. 246 ust. 1 u.f.p.).....	23
C. Opiniowanie prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., o której mowa w art. 230 ust. 4 u.f.p.....	24
D. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2014 (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	25
E. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)	26
F. Wydawanie opinii o przedłożonych przez organy wykonawcze j.s.t. informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 r. (art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o.)	28
G. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze j.s.t. sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2012 wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.).....	29
H. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących j.s.t. w sprawie absolutorium za rok 2012 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.).....	32
I. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.).....	33
8. Udzielanie wyjaśnień na wystąpienia upoważnionych podmiotów w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych (art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o.)	33

9.	Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.).....	34
10.	Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach (art.13 pkt 10 ustawy o r.i.o.) — rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych j.s.t. (art. 229 k.p.a.).....	34
II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych		35
III. Zadania w zakresie kontroli.....		35
1.	Występowanie do podmiotów objętych planem kontroli o przekazywanie informacji w zakresie przedmiotu kontroli	35
2.	Przygotowanie przez inspektorów indywidualnych programów kontroli	36
3.	Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych, zgodnie z planem i tematyką określoną w indywidualnym dla danej jednostki sektora finansów publicznych programie kontroli	36
4.	Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną.....	37
5.	Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli	37
6.	Opracowanie sprawozdania z realizacji planu pracy Wydziału Kontroli, w tym planu kontroli i działań pokontrolnych za 2012 rok	37
7.	Współpraca WKGF z WIAS w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą	38
8.	Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami	38
9.	Opracowanie planu pracy WKGF na 2014 rok, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.....	38
IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli.....		38
A.	Kontrola sprawozdań przekazywanych przez j.s.t. i zapewnienie przepływu danych z tych sprawozdań	38
1.	Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.).....	38
2.	Wykonanie dyspozycji art. 10 ustawy o r.i.o.....	41
3.	Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r.; Dz.U. Nr 43, poz. 247, z późn. zm.)	41
4.	Obsługa plików sprawozdań lub informacji j.s.t. w sprawie pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach należnych świadczeń (art. 32a ust. 2 i art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).....	43
5.	Przyjmowanie sprawozdań finansowych, przekazywanych przez zarządy j.s.t. (§ 26 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.; Dz.U. z 2013 r. poz. 289).....	44
6.	Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów j.s.t. i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 26 ust. 5 i 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.)	44
B.	Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów	45
1.	Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej przyjętych przez Kolegium sprawozdań z działalności Izby za rok 2012 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	45
2.	Udział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. za 2012 rok (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.).....	45
3.	Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	45

4. Opracowanie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.).....46
5. Przekazywanie Ministrowi Finansów projektów i uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. (art. 230a u.f.p.).....47

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji..... 47

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby..... 47

Zestawienia 1–3

Ważniejsze skróty

j.s.t.	— jednostka samorządu terytorialnego
KRRIO	— Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych
p.w.u.f.p.	— ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.)
u.f.p. z 2005 r.	— ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)
u.f.p.	— ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646)
u.o.n.d.f.p.	— ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168)
u.p.cz.	— ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399)
u.p.o.l.	— ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.)
u.s.g.	— ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318)
u.s.p.	— ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 595 i 645)
ustawa o r.i.o.	— ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1113 i 1646)
WIAS	— Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń
WKGF	— Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej